

DRAUGAS
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
PUBLISHED BY
THE LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY
4545 WEST 63RD STREET CHICAGO 29, ILL.
TELEPHONE LUDLOW 5-9500
LEADING DAILY FOR OVER A MILLION LITHUANIANS

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
LIETUVIŲ KATALIKŲ SPAUDOS DRAUGIJOS
LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ DIENRASTIS
SU ŠEŠTADIENINIŲ MOKSLO, LITERATūros
IR MENO PRIEDU
DRAUGAS ĮSTEIGTAS 1909 M.

VOL. XLV

Price 10c

PIRMADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 9, 1961

Kaina 10c

Nr. 6

Maskva perspėjo Olandiją dėl JAV atominės bazės

Užslėpti faktai aiškėja

Valstybės sekretorius Herteris paneigia

WASHINGTONAS — Jungtinės Amerikos Valstybės nutraukus diplomatinį ryšius su Kuba, šio krašto spauda skiria daug vietos šiam svarbiam politiniam įvykiui komentuoti.

Chicago Daily Tribune korespondentas W. Trohan pateikia įdomių faktų apie Kubos revoliucinę raidą komunisto pusėn.

Tuoju po F. Castro atėjimo valdžion, Jungtinių Amerikos Valstybių vidaus saugumo pakomisija turėjo surinkti daugybę faktų, įrodančių Rusijos dalyvavimą ir pagalbą, kuri F. Castro ir jo pagalbininkų asmenyje Kubą nuvairavo į raudonąją bloką. Ši vidaus saugumo pakomisija rengėsi paskelbti viešumai surinktas žinias, tačiau valstybės departamentas tam priešinosi ir buvo susilaikytas nuo informavimo Amerikos visuomenės. Mat, buvo laukiama diktatoriaus iš Maskvos — Chruščiovo ir bijojosi, kad užrūstinti, kad vėliau prezidentui Eisenhoweriui būtų malonesnė politinė atmosfera, lankantis Rusijoje. Kaip prisimenama, tą atmosferą visiškai užnuodijęs pats Chruščiovas ir amerikiečių pataikavimas nieko negelbėjo.

Vidaus saugumo pakomisija, kaltindama vyriausybę už faktų nuslėpimą nuo visuomenės, ypač išskiria du asmenis kaip kalčiausius: buvusį tuo laiku vice-sekretorių Lotynų Amerikos reikalams R. Rubottom ir valstybės departamento užsienio reikalų instituto direktorių W. Wieland.

NAUJAUSIOS ŽINIOS

—Kubos diktatorius F. Castro turįs Jungtinėse Amerikos Valstybėse apie 2,000 savo agentų. Tai pareiškė buvęs tarnautojas karinis atašė.

—Tibetė, kurį yra pagrobę Kinijos komunistai, siaučia badas, nes raudonieji rikiuoja iš tibetiečių reikalingiausią maistą gyvybei palaikyti.

—Alžirijoje per tris dienas vyko referendumas nuspręsti alžiriečių ateitį. Prancūzijos prezidentas de Gaulle planas yra suteikti Alžirijai daugiau valdžios. Trijų dienų referendume žuvo mažiau nei 31 asmuo. Daug musulmonų priešinosi de Gaulle planui. Balsavimų rezultatai galutinai šandien paskelbės.

—Afrikos-Azijos atstovai Kasablankoje, Maroke, savo konferencijoje nutarė išvesti iš Kongo savo kareivius, tarnaujančius Jungtinių Tautų daliniuose, jei nebus grąžintas prašytas premjeras Lumumba į valdžią.

Aštuonių narių konferencija pažadėjo visą pagalbą gauti Alžirijai nepriklausomybės ir pritarė afrikiečių ir kitų įsirašymą į musulmonų sukilėlių armiją.

KALENDORIUS

Sausio 9 d.: šv. Marcijonas; Algis, Gabija.

Sausio 10 d.: šv. Vilimas; Gražutis, Ragailė.

ORAS

Oro biuras praneša: Chicagoje ir jos apylinkėse šiandien — dalinai apsiniaukę, apie 30 l. ryto — dalinai apsiniaukę, šilčiau.

Saulė teka 7:18, leidžiasi 4:38.

Roa „tikras“, kad JAV ruošiasi invazijai į Kubą

NEW YORKAS — Kubos užsienio reikalų ministeris Raul Roa sausio 6 dieną teigė esą tikras, kad Jungtinės Amerikos Valstybės yra beveik pasirengusios įsibrauti į Kubą.

„Mes turime įrodymų,“ — pasakė jis. Roa tai pasakė skubėdamas į lėktuvą, kuris jį parvežė atgal į Havaną. Jis dalyvavo Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje. „Aš grįžtu ginti savo kraštą,“ — pridėjo jis.

Apie 20 asmenų, Fidel Castro režimo priešai, nušvilpė Roa, kai jis atvyko į aerodromą.

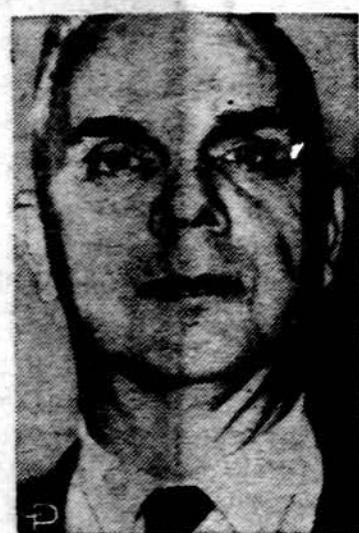
Nicaragua remia

J. A. Valstybes

MANAGUA — Nicaragua — Provyriausybiniis laikraščiais Novedades pareiškė, kad buvo „jau laikas“ Jungtinėse Amerikos Valstybėse nutraukti santykius su Kuba, „ginant valtybinę garbę prieš Castro provokacijas.“

Skrenda į Oslo

OSLO, Norvegija — Britanijos princesė Margareta ir jos vyras Anthony Armstrong-Jones trečiądienį skris į Oslo atstovauti karalienę Elžbietą norvegų princesės Astridos vedybose.

Rogers Jones, civilinės tarnybos komisijos pirmininkas, bus valstybės sekretoriaus pagalbininkas naujoje Kennedžio administracijoje.

Raudonųjų bazė patekus į Laos armijos rankas

Vilkstinė sunkvežimiu iš šiaurės Vietnamo

VIENTIANE, Laos — Vyriausybės kariniai daliniai paėmė Vang Vieng, sukilėlių bazę, kur sovietų komunistinėms jėgoms Laos, pradėjus tarptautinį spaudimą derybomis krizę išspręsti.

Tačiau ilgos vilkstinės sunkvežimiu buvo matyti vingiuojant per kalnus iš komunistinio šiaurės Vietnamo link Jars lygumos, vidurio Laose. Kaimyninis komunistinis kraštas dar tebeikiuria reikmenų raudonųjų kareiviams.

Kariniai stebėtojai Vientiane pasakė nesą įrodymų, kad sovietai nuleidžia karius ir numeta ginklų į Jars lygumą, patvirtintus trečiądienį Laos parlamento premjero Boun Oum vyriausybę.

Kariniai šaltiniai patvirtino žinią, kad kairiųjų jėgos, vadovaujamos parašutininko kapt. Kong Le, ir Pahet Lao partizanai užėmė Ban Ban miestą, 18 mylių rytuose nuo komunistų laikomo Xieng Khouang kelyje į šiaurės Vietnamą, po smarkių mūšių.

Mažas miestas yra svarbus, nes jis kontroliuoja kalnuotą kelią, vedantį į Xieng Khouang ir Jars lygumą su jų aerodromais.

Karalius Savang Vathana ir gynybos ministeris Nosavan užvakar sugrįžo į savo karališkąją sostinę Luang Prabang. Gen. Nosavan vyksta į savo štabą Savannakhetę.

Buvęs premjeras princas Phoma, kuris pabėgo į Kambodiją, užvakar pasakė, jog jis tebelauko save teisėtų prem., bet „aš nušienkiau vyriausybę, kurią parems Laos tauta.“ Jis pasakė: „Taika Laose priklausys tik nuo Jungtinių Amerikos Valstybių.“

Maskva pabrėžia rytų Vokietijos rolę

VIENA, Austrija. — Jungtinės Amerikos Valstybės bandant įtikinti vakarų Vokietiją, kad ji daugiau duotų pagalbos užsieniui, komunistinei rytų Vokietijai Maskva pabrėžė didę rolę raudonųjų bloke pagėbėti atsilikusiems civilizacijoje kraštams. Žygis turi paskirti: 1. dalis ekonominės naštos Čekoslovakijos, kuri tar nauja kaip raudonųjų pažangos agentas Afrikoje ir kitose apylinkėse; 2. pakelti raudonosios Vokietijos režimo būklę pasaulio reikaluose.

Sekantis sovietų taikiny

LONDONAS — Rusija notė perspėjo Olandiją, jog ji rizikuojanti priimdama savo teritorijoje Jungtinių Amerikos Valstybių atominį ginklų. Tai vakar pranešė rusų žinių agentūra Tass.

Rusų notą sausio 7 dieną Maskvoje įteikė užsienio reikalų viceministeris A. Sobolev olandų ambasadoriui A. Belb.

Notoje pasakyta, jog olandų teritorijoje leidžiant amerikiečių atominį ginklų bazes, Olandijos vyriausybė savo kraštą pastato į „baisų pavojų.“

Jei „Jungtinių Amerikos Valstybių agresyvinės jėgos“ pradės raketinį-atominį karą, Olandija kaip Amerikos atominė bazė, negalės išvengti keršto atominio smūgio metu, — pasakytą notoje.

Notoje pasakyta, jog Olandija pirmoji Europoje sutikusi savo kraštą paversti amerikiečių atominė base.

Kremlius notoje pabrėžė, kad amerikiečių atominiai ginklai olandų teritorijoje nepagelbės Olandijos saugumui. Ir toliau pridėjo, kad, girdi, Olandija savo gyvenimą sudedanti į „Jungtinių Amerikos Valstybių rankas.“

—Kur vėl Maskva kels neramumus? Sovietų Sąjunga ir šiaurės Vietnamas sukėlė pilietinį karą Laose, norėdami įvesti komunistinį režimą Pietryčių Azijoje. Dabar atrodo Kremlius sekančių taikinių bus Indonezija. Rusijos komunistų vadai kursto indoneziečius pasiimti olandų vakarinę Gvinėją.

JAV laivyno pratimai Karibuose

NORFOLK, Va. — Jungtinių Amerikos Valstybių keliolika laivų šiandien atliks Karibuose karinius pratimus.

JAV laivynas vakar pranešė, jog šie laivų pratimai nieko bendro neturi su Fidel Castro paskelbta JAV invazija į Kubą.

1,000 raudonųjų Indijoje reikalauja JAV nesikišti į Laosą

CALCUTTA, Indija — Vienas tūkstantis komunistų demonstrantų užvakar žygiavo į Amerikos konsulatą, šūkaudami: „Amerikiečiai, nesikiškite į Laosą“ ir „šalin amerikiečių imperializmą Laose.“ Susikirtimų nebuvo.

Policija užkirtė kelią demonstrantams į konsulato rūmus. Komunistų delegacijai buvo leista įteikti protesto raštą jauniesiems konsulatui pareigūnui. Komunistai temstant išsisklaidė. Tai buvo antroji demonstracija Calcuttoje prieš JAV savaitės laikotarpį.

PARYŽIUS. — Kur Sovietų Sąjunga nauja bazė bus veikti Kongo? Prancūzų žvalgyba praneša iš Banqui, sostinės kai myninės Vidurio Afrikos respublikos. Pastaba: David Dacko, respublikos prezidentas, ne seniai sutiko pasikeisti ambasadoriais su Maskva.

Pavojinga vieta — Nutraukus JAV-Kubos santykius, Guantánamo bazė pasidarytų labai pavojinga.

Ir vėl Kongo klausimas

NEW YORKAS — Sovietų Sąjunga užvakar vakare paprašė sukviešti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą apsvastyti taikai grėsmę, kurią kelia neramumai Kongoje.

Sovietų ambasadorius V. Zorin paprašė JT sekretoriatai sukviešti posėdį.

Tai esanti praėjusios savaitės incidentų pasekmė. Mat, Lumumbos priešai įžengė į Kongo iš belgų administruojamos Ruanda — Urundi, bandant užimti Bukavu Kivu provincijoje.

JT generalinis sekretorius Dagas Hammarskjöldas praėjusį mėnesį barė belgus už „sukurstymą“ kongiečių vado pulk. Mobutu kareivius įžengti į Belgijos valdomą teritoriją.

Hammarskjöldas dabar tyrinėja rasinės segregacijos Pietų Afrikoje klausimą, įsakius tai atlikti Saugumo Tarybai.

Peru draudžia komunistų veiklą

LIMA, Peru — Peru parlamentas sausio 6 dieną priėmė įstatymą uždrausti komunistų ir kitoms kraštutinėms grupėms veikti. Už įstatymą buvo 72 balsai, prieš 37.

Įstatymas numato kalėjimą nuo 2 iki 10 metų asmenims, kurie jėga bandys nuversti vyriausybę.

—Prezidentas elektas John Kennedy šeštądienį paneigė žinią, jog jis ketinąs pasiųsti specialų emisarą pas sovietų diktatorių Chruščevą, kad „sužinotų“ kaip geriausiai galima būtų pagerinti Rusijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių santykius.

Naujas JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose

Stevensonas pažįstamas tarptautinėje organizacijoje

SALOMEJA NARKELIŲNAITE

Mūsų specialieji korespondentai Jungtinėse Tautose

JUNGTINĖS TAUTOS. — Kaip Amerika šiuo metu nesima didesnių darbų, laukdama naujojo prezidento atėjimo, taip ir ši organizacija, bent ligi šiolei rodė tendencijos laukti naujo Amerikos ambasadoriaus, kuris čia pradės naujosios administracijos liniją.

Adlai Stevenson čia nėra nežinomas ir jam organizacijos darbas ne kokia naujiena. Kai tik buvo patirta, jog naujasis prezidentas JAV ambasadorium čia parinko Stevensoną, ne vienas delegatų išreiškė pasitenkinimą.

Stevensonas čia pažįstamas. Tai, toli gražu, nerodo, jog jie būtų buvę nepatenkinti ligi šiolei buvusiais JAV atstovais, ypač Henry Cabot Lodge, kuris iš tų pareigų pasitraukė kandidatuoti į viceprezidentus.

Sifai reiškia tik tai, kad JT darbuotojai Stevensoną žino, o nemažas skaičius jį ir asmeniškai pažįsta iš tų laikų, kai jisai darbuotavo Jungtinėse Tautose kaip JAV delegatas.

Ambasadorius su ministerio rangū

Stevensonas, kuriam netrukus sukaks šešiasdešimt vieneri metai, ir kuris plačiai Amerikos visuomenei yra pažįstamas kaip Illinois gubernatorium bei dukart nesėkmingai kandidatavęs į JAV prezidentus, į Jungtines Tautas ateina tuo pačiu statusu, kaip ir jo pirmtakas.

Henri Cabot Lodge, prezidentui Eisenhoweriui vadovavęs rinkiminę kampaniją ir jam padėjęs tapti JAV prezidentu, iš Ike šitą postą buvo gavęs kaip atsidėkojimą už nuopelnus. Ike savo bičiuliui Lodge suteikė tada ne tik ambasadoriaus titulą, bet jam davė ir kabineto nario titulą. Tai reiškia, kad Lodge turėdavo teisę dalyvauti kabineto posėdžiuose.

(Nukelta į 6 pusl.)

SOCIALINIS DRAUDIMAS IR DARBAS

TVARKO PR. SULAS ir J. SOLICNAS

DIDELIS DARBO UNIŲ VAIDMUO RINKIMUOSE

ALF-CIO išėjo už sen. Kennedy'jo sėkmingose varžybose dėl prezidento posto. Bendrai yra manoma, kad unijos suvaidino pagrindinį vaidmenį rinkimuose.

Unijose, priklausiančiose prie AFL-CIO, yra apie 14 milijonų narių. Su savo šeimomis jie sudaro didžiausią organizaciją, dalyvavusią rinkimuose. Darbininkų vadovybė, be abejonės, turėjo labai didelę įtaką į savo narius.

Nė veinas žymesnis darbininkų vadovas praėjusiais metais neišėjo už viceprezident. Niekas. AFL-CIO oficialūs asmenys ima sau kredita, kad suteiktų išrinktam prezidentui Kennedy persvarą ir laimėjo rinkimus.

Nors JAV-bės ir neturi darbo partijos, tačiau Amerikos darbo unijos per paskutinius 25 metus išvystė aiškų politinio aktyvumo pavidalą. Su vis didėjančia valdžios santykių su ekonomija ir su darbo tvarkymu svarba AFL-CIO rado vis didėjančią būtinumą išvystyti politines ir ekonomines priemones.

Praktiškai unijos už išrinkimą prezidentu Kennedy pradėjo veikti prieš ketelį mėnesių ligi rinkimų dienos. Pirmą prekybos unijos, kurių yra daugiau kaip 50,000 visame krašte, ragino narius ir jų šeimas registruotis ir balsuoti. Rezultatai parodo, kaip efektingai unijos atliko savo vaidmenį.

Visose didesnėse pramonės vietovėse J. Kennedy gavo žymią balsų daugumą. Už jį atiduotas didžiulis balsų skaičius didžiuliose miestuose prisidėjo prie jo laimėjimo.

Daugybė unijų artelių dirbo, kad laimėtų balsus už J. Kennedy tarp mažumų grupių, kurių įtaka, jų manymu, buvo didesnė šiuose rinkimuose, negu bet kada ankščiau.

Taip buvo dideliuose miestuose, kaip New York, Chicago, Philadelphia ir Detroit, kur gyvena nemažas negrų skaičius. Tačiau dar dramatiškesni rezultatai buvo pasiekti daugelyje pietinių valstybių, k. a. šiaurės Carolinai ir Louisianai. Be to, pietų Kalifornijoje ir Texas valstybėje daugelis Meksikos kilmės amerikiečių atidavė savo pirmus balsus už senatorių J. Kennedy. Tas pats galima pasakyti ir apie Puerto Rico kilmės amerikiečius, kurie gyvena New York'e ir Chicagoje.

Galima tvirtinti, kad 1960 m. lapkr. 8 rinkimų vajų organizuotos darbo unijos suvaidino savo reikšmingiausią vaidmenį, kai jų buvo nutarta, kad politinė akcija yra gyvybiškai reikalinga įgyvendinti dirbančiųjų didžiausiems siekiams.

Am. Council.

PER KIEK SAVAICIŲ MOKAMA NEDARBO KOMPENSACIJA?

"Draugo" skaitytoja X. Y., gyvenanti Chicagoje, Ill., kreipėsi į mus, užklaudama per kiek savačių Illinois valstybėje mokama nedarbo kompensacija, nes ji skaitė spaudoje, kad mokama papildoma nedarbo pašalpa dar per 13 savačių. Tuo reikalu kreipėmės į Illinois Nedarbo Kompensacijos komisierių S. C. Bersteina, iš kurio gavome šią informaciją: "Pagal Illinois Unemployment akta, pavienis asmuo

gavęs nedarbo pašalpą per 26 savaites metų laikotarpyje, papildomą pašalpą ateityje gali gauti po to, kai darbuotojė uždirbs tris kartus savaitinę pašalpos sumą bona fide (geram darbe, be apgaulės ar sukčiavimo) darbe". Už komisierių pranešė Harold T. Huber, pašalpą prižiūrėtojas.

SOCIALINIS DRAUDIMAS PIETŲ AMERIKOJ

Dominkonų respublikoj socialinio draudimo apdrausti asmenys, kurie yra 14-60 metų amžiaus ir kurie dirba pramonėje, prekyboje ir žemės ūkyje; be to dirba už atlyginimą viešųjų darbų tarnybose, smulkieji porūbežio ūkininkai ir namų tarnai. Neapdrausti, jei uždirba virš 46 pezu per savaitę, be to, šeimos ir namų tarnai.

Apdraustieji asmenys moka 2.5% nuo gaunamo uždarbio. Darbdaviai į apdraudus fondą moka 5% nuo išmokamų uždarbių, o už mažai uždirbančius ir mokinius moka 7%.

Vyriausybė sumoka gautą nuo darbe sužeistų apdraudą ir be to sumoka būtinai reikalingas sumas. Iš šių pajamų finansuojamos sveikatos ir mokyklų apdraudos.

Pensijos dydis - 40% uždarbio vidurkio, kuris gautas per paskutinius ketverius metus, plus 2% iš to uždarbio, kuris susidaro už kiekvienus 100 savačių mokėsių virš 250 savačių.

Išlaidoms asmenims mokamas pensijos priedas, lygus 5%, atsižvelgiant į asmenų skaičių.

Pensijos maksimumas negali būti didesnis kaip 70% gauto uždarbio.

PAJAMŲ MOKESČIŲ REIKALAI

Chicago distrikto Internal Revenue direktorius Harold R. All atkreipia dėmesį į paskutinį įstatymo papildymą, kuris pradėjo veikti nuo 1960 m. sausio 1 d. Naujasis įstatymas papildo seną, nustatantį sąlygų leidžia mokėsių mokėtojai labdarai duotas aukas nurašyti sumą, sumokėtą paremti studentą kaip mok. mokėtojo namų ūkio nari.

Atskaitymas negali viršyti \$50, padangius iš skaičiaus pilnų kalendorinių mėnesių mokėsių mokėjimo metų laikotarpyje, kai studentas yra paremiamas mok. mokėtojo namų ūkyje. Šiam reikalui 15 ar daugiau kalendorinių dienų laikoma kaip pilnas kalendorinis mėnuo.

Mr. All pabrėžė, kad mok.

mokėtojas kvalifikuotusi dėl šių naujų atskaitymų, jei:

1. Studentas neturi būti mokėsių mokėtojo dependentas ar giminė;
2. Studentas turi būti mok. mokėtojo namų ūkio narys pagal rašytinę sutartį tarp mok. mokėtojo ir kvalifikuotos labdaros, religijos, švietimo ir kitų organizacijų, kurioms dovanos yra atskaitomos pagal Federalinių Pajamų mokesčių įstatymą. Tokia organizacija turi būti studento sponsoris;
3. Studentas turi būti lankąs švietimo instituciją JAV-bėse pilno laiko bazėje 12-toj ar bet kurioje žemesnėje klasėje;
4. Mok. mokėtojas neturi gauti bet kurį atlyginimą arba nuosavybę kaip kompensaciją už studento išlaikymą jo namų ūkyje.

Mr. All pabrėžė, kad mok. mokėtojas gautų naujus atskaitymus, tai jis turi laikyti įvairias reikalingas sąskaitas visų sumų, kurias sumokėjo už studento išlaikymą. Čia įeina sumos, sumokėtos už knygas, mokesčiai už mokslą, maistą, rūbus, medicinos ir dantų gydymą, transportaciją ir pasilinksminimus. Tačiau kadangi naujas įstatymas įsigaliojo tik nuo 1960 m. rugsėjo mėn., tai atskaitymai tų sumų, kurias mok. mokėtojas sumokėjo per 1960 metus už studento išlaikymą jo namų ūkyje nebus atskaitomi vien dėl to, kad trūksta sąskaitų už padarytus išmokėjimus, jei tos sumos galės būti atskaitytos iš turimų antraičių įrodymų.

Jei mok. mokėtojai turi bet kurių klausimų sąryšyje su naujais atskaitymais, tai jie gali gauti patarimų artimiausioje Internal Revenue Service įstaigoje. Chicago gyventojai informaciją gali gauti paskambinę telefonu DEarborn 2-4500, ru laiku.

Leo S.

JŲS KLAUSIATE— MES ATSAKOME

AR AŠ GALIU Į JAV-BES ATVYKTI KAIP PILIETIS?

Kl. Aš esu gimęs užsienyje prieš 30 metų. Mano tėvas buvo JAV pilietis; jis sugrįžo į savo gimtą kraštą, prieš pat mano gimimą. Aš likau tam krašte gyventi visą laiką, bet dabar aš labai norėčiau vykti į JAV-bes. Ar galėčiau man pasakyti, kur aš turėčiau užvesti bylą, kad galėčiau vykti į JAV kaip pilietis ar kur aš turėčiau kreiptis emigracijos vizai gauti?

A. M.

Ats. A. M. Kadangi jūs tėvas gyveno JAV-bėse prieš jūsų gimimą ir jūs esate gimęs prieš 1934 m., tai jūs pasilikote JAV pilietis, su sąlyga, jei neišpildinote pats save, dalyvaudamas jūsų krašto rinkimų balsavimuose, kur gyvenate, davėte ištikimybės priesaiką, tarnavote kariuomenėje arba atlikote panašius veiksmus. Šie reikalai dažnai yra komplikuoti ir jūs turite pasitarti artimiausioje JAV konsulate arba, to negalint padaryti, kreipkitės į tų reikalų ekspertą.

SVETIMŠALIAMS REGI- STRACHOS REIKALAI

Kl. Aš JAV-bėse gyvenau jau keletą metų ir niekada nepildžiau savo adreso raportu, nes apie tai nieko nežinojau. Dabar aš sužinojau, kad tokį raportą turiu padaryti, bet aš bijau, kad mane gali ištirti, jei aš dabar tai padarysiu. Patarkite, ką aš turiu daryti?

R. S.

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. RE 7-7083

Leo S.

**MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ
TAUPYMO SĄSKAITŲ!**
INDEALAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

Pasikolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų —
lengvas mėnesiniai atmokėjimai.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sec'y LA 3-5248

VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadienis 9 iki 5 v. vak.
Trečiadienis uždaryta.

JŲSŲ DŽIAUGSMAS BUS PILNESNIS...

kai įsigysite ką nors nauja iš baldų. Tik už \$149.95 galite įsigyti 3 dalių miegamojo setą, spyruokles, čiužinį, 2 pagalvės, 2 lėpas, kilimėlį ir paveikslą. Už \$189.95: 2 dalių parlor setą, 2 pakopų stalą, kokteilis stalą, 2 stalo lėpas, kilimėlį, 5 gabalų DINETTE setas \$39.95 ir aukščiau. Didelis pasirinkimas iš Vokietijos importuotų Stereo, Hi Fi, Fonografų ir radio aparatų, su kuriais galite girdėti Europos radio stotis ir kitokių baldų ir namams reikmenų.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.

ROOSEVELT-FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Rd. Tel. SE 3-4711

Sekmadienis atidaro nuo 11 iki 5 val. po pietų

**MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...**

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygtę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

Mutual
Federal Savings and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government

2202 West Cermak Road Chicago 8, Ill
Phone: Virginia 7-7747 JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Ats. R. S. Tai teisinga, kad už kiekvieną nepašalintą atskirai baudžiamas kiekvienas svetimšalis, kuris gali būti deportuotas, nebent tam buvo pateisinamos priežastys. Faktas, kad jūs nežinojote apie savo prievolę gali būti be abejonės priimtas kaip pateisinamas pagrindas. Labai svarbu, kad jūs įteiktumėte savo adresą pranešimui sausio mėn. Pranešimų kortelę jūs galite gauti artimiausioje pašto įstaigoje. Dabar, kada jūs žinote apie savo prievolę, jei nepranešite savo adreso, tai tas galės būti interpretuojama kaip tyčinis darbas.

Remkit dien. "Draugą"

**Pristatome Visokių Rūšių
STATYBŲ IR NAMŲ
PATAISYMŲ MEDŽIAGĄ**

**CARR MOODY
LUMBER CO.**
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai. Rastinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadienis iki 3 val. p. p.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedijos, Protėdinių Aparatų, Protėdinių Med. bei Dažal. Spec. pagalba kojoms (Arch Support) ir tt.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-10. ORTOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 28, Ill
Tel. PROspect 6-5054

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5450 So. Kedzie Ave.
Pirmą ligonį pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu 2-5200. Val. 9-4 ir 6-8. Trečiadienis, ketvirtadienis, šeštadienis ir septyniadienis uždaryti.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGŲ
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val. kasdien 10-12 val. ir 2-5 v. vak. Šeštadienis 10-1 val. Trečiadienis, ketvirtadienis, šeštadienis ir septyniadienis uždaryti. Tel. WAlbrook 5-5070

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
4701 South Damen Avenue
Kampos 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 9-5 val. vak. Šešt. 2-4 val. vak.
Trečiadienį ir kitą laiką pagal sutartį. Ofiso tel. LAfayette 3-4048. Rez. WAlbrook 5-5048

DR. C. K. BOBELIS
Išskyrus išslėpusių chirurgiją.
Tel. PROspect 6-1705
3850 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Bldg.
arba
454 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWen 5-0533
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2494 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-6, treči. ir šešt. pagal sutartį. Ofiso tel. LAfayette 3-4048. Rez. WAlbrook 5-5048

DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Bendra praktika ir Alergija.)
2700 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt., penkt. 2-9 val. vak.; šeštadienį 10-12 val. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS
Nervų-Sąmoningų Ligon. Chirurg.
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos: šeštadienį, septyniadienį ir PRespect 6-1705.

DRAUGAS
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
4545 West 63rd St., Chicago 28, Illinois Tel. LUDlow 5-5500

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879

Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily except Sundays and 4-5s after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

PRENUMERATA: Metams \$12.00 Chicagoje ir Cleveoje \$11.00 Kitur JAV ir Kanadoje \$12.00 Užsienyje \$15.00

Redakcija straipsnius taisydo savo nuostata. Neusąsotųjų straipsnių samom, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų kainą neatsako. Skelbimų kainos orientacinės, o ne griežtos.

SUBSCRIPTION RATES
\$11.00 per year outside of Chicago
\$12.00 per year in Chicago & Cleveo
\$13.00 per year in Canada.
Foreign \$13.00 per year
3 mths \$4.00 6 mths \$7.00 1 yr \$11.00
1 yr \$11.00 2 yrs \$20.00 3 yrs \$28.00

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
spec. vidaus ligos
6317 South Western Avenue
Tel. ofiso — REpublic 7-2500
namų — GRoverhill 6-5101

Valandos: kasdien 2-7 v. p. p. Šeštadienį 1-5 val. p. p. Trečiadienis uždarytas.

Dėl tikslaus prisilimo laiko (appointment) malonškite susitarti telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų laukti.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusierius ir moterų ligos
4157 Archer Avenue
Ofiso val. nuo 9-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadienis nuo 2-4 v. popiet. Trečiadienis pagal sutartį. Ofiso tel. VIRginia 7-0036. Residencijoj tel. BEverly 8-8244

Rez. GI 8-0973 Rez. HE 6-1670
Dr. Elna Dr. Balukas
DR. W. M. EISIN-EISINAS
DR. K. G. BALUKAS
AKUSIERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6122 S. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos: kasdien 9-5 v. vak. Šeštadienis 1-4 v. p. Trečiadienis uždarytas. Jei nesusitarsite skambinti RE 2-0001

Ofiso HE 4-1414. Resid. HE 1-0007
DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusierija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-01 ir Campbell Ave. kampos)
Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadienis 1-4 v. p. Trečiadienis uždarytas.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidinės ir vidinės ligos
2737 West 71st St.
Val. kasdien nuo 9-5 val. vakaro. Šeštadienį 12:30-2:30 val. p. p. Trečiadienį ir kitą laiką tik susitarus. Ofiso tel. rez. WA 3-2017. Ligonius priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų-resid. tel. PROspect 8-0001
DR. JANINA JAKSEVICIUS
(JOKA)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIAIKŲ LIGOS
2456 West 63 Street
Val. Pirmadienį ir ketv. nuo 2:30 iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4. Kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 2-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 v. p. ir 8 iki 5 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Telefonas: GRoverhill 6-1596
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 W. Marquette Road
Valandos 9-12 ir 2-5 v. p. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1281
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cleveo
Kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryti.

Tel. REpublic 6-1511
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3525 West 50th Street
Val. Pirm., antr., ketv., penkt. ir šeštadienį 9-5 v. vak. ir 6:30-8:30 v. vak. Šeštadienį 1-4 val. trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4156
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cleveo
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Šeštadienis 12 iki 4 popiet.

Ofiso tel. LAfayette 3-5210, jei nesusitarsite skambinti RE 2-0000
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val. Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv., 6-9 val. Trečiadienis tik susitarus.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
MEDICAL BUILDING
Pirmadienį, antradienį, ketv. ir penktadienį 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-9 v. vak. Šeštadienis, nuo 11 val. ryto — 1 val. p. Šeštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. Ofiso tel. RE 7-1108. Res. tel. WAlbrook 5-5745

Tel. ofiso HE 4-1203, rez. FR 6-4123
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val. pirmadienį ir ketvirtadienį 1-4 v. p. antradienį 6-9 v. v.

Pirkite Ap-angos Bonus.

Ofiso HE 4-1818, Resid. PR 6-0001
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidinės ligos
2454 West 71st Street
(71-01 ir Campbell Ave. kampos)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. Šeštadienį 9 v. r. p. Trečiadienis uždarytas.

DR. JONAS V. MILLERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Ave.
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562

Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdien, išskyrus trečiadienį.

DR. JULIJA MONSTAVICIUS
GYDYTOJA-CHIRURGE
Vidinės ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-0706
Namų: BEverly 8-3946

Priėm. val.: kasdien 6-9 v. vak. Šešt. 1-4 v. p. p. Trečiadienį — uždaryta.

Tel. ofis. VI 2-1494. Res. RE 7-8518
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3250 South Halsted Street
Val. kasdien: 3-7 v. p. Šeštadienį 2-4 val. Trečiadienį uždaryta.

Ofiso telefonas — BISHop 7-5555
DR. AL. RACKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4542 Archer Avenue
(Kampos Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

DR. J. RIMDZUS
CHIROPRACTOR
Headaches, Arthritis, Rheumatism, Spine & Nerve Ailments
1628 Broadway, Gary, Indiana
Val. pirm. 3-6 v. v., šešt. 9-11 val. priėm. piet. Kitu laiku pagal susitarimą. Tel. Ofiso Gary Turner 5-6635. Res. Chgo Bishop 7-0023

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINIS LIGŲS
Priešais 5v. Kryžiaus ligoninę
VAL. Pirm., antr., ketv., penktadienį 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštadienį nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu.

Telef. REpublic 7-2290
DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-3384
Val. 10 ryto iki 8 vak. Trečiadienį uždaryta. Šeštadienį 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Tel. ofiso REpublic 6-4410
REpublic tel. GRoverhill 6-5817

Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. 1-3 p. m. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį.

Ofiso telefonas: CLiffside 4-3388
Resid. telefonas: WAlbrook 5-5000
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Bendra praktika ir specialus chirurgija)
(Kampos 47th ir S. Hermitage)
Val. nuo 2 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadienį, nuo 2 iki 5 val. Išskyrus: sek.

Tel. ofiso TO 3-0950
Res. tel. GA 3-6046
DR. FL. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5092 West 14th Street, Cleveo, Ill.
Val. kasdien 9-5 v. vak. Trečiadienį 1-4 v. p. Kitu laiku ir trečiadienį susitarus.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
Ofiso ir rez. 2652 W. 50th St.
Tel. PROspect 6-1223 ar TR 3-5577
Ofiso val.: Pirm. 9-4 v. v., antradienį, trečiadienį 6-9 val. vak., šeštadienį 2-4 val. popiet ir sulg susitarus.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 6-5195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val. nuo 2 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadienį, nuo 2 iki 5 val. Trečiadienį uždaryta.

Telefonas — GRoverhill 6-5833
DR. A. VALIS-LADOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSIERIJA ir MOTERŲ LIGOS
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienis nuo 1-4 v. p. popiet. Trečiadienis uždarytas.

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VASKEVICIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadienį, nuo 2 iki 4. Trečiadienį ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso FR 6-0444, rez. HE 4-5110
DR. F. G. WINKLER
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 3 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. FR 6-0600

Resid. 6600 So. Arctesian Ave.
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p. d. 6-7 v.

Tel. OF. FR 2-4541, 9 A.M.-5 P.M.
Tel. Res. AV 3-2627, 5:30 P.M. Ed 9

DR. JUSTINA ŽIRGULIS

DRAUGAS

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

4545 West 63rd St., Chicago 29, Illinois

Tel. Ludlow 5-9500

VIENYBĖS KELIU

Mūsų dėmesys vis nukreiptas yra į kitus. Esame linkę stebėti kitų gyvenimą daugiau, vis iš neigiamos pusės. Dažnas jaučiasi gyvenime esąs lyg viso judėjimo saugotojas. Jis nepaiso iš akių nė vienos savo artimo klaidos, ypač tokios, kuria pati ji gali apkalinti.

Kartą policininkas, pasivijęs automobilį, barė vairuotoją, kam neveikia jo abiejų šviesos. Esą negalima naktį važinėti tik su viena šviesa. Kei jau policininkas ruošėsi išrašyti baudos kortelę, vairuotojas, išlipęs iš automobilio, pamatė, kad ir policininko automobilio dega tik viena šviesa. Taigi tokis tokį pasivijo.

Objektyvumo ir tiesos vardanais taisyti kitų gyvenimo, kai reikėtų pirmą save pažinti ir paskui prisidėti prie to gero, kuris jau daromas. Reikia nepamiršti ir to, kad mūsų sprendimai didėle dalimi daromi iš mūsų peritojo gyvenimo prielaidų. Norime, kad viskas darytųsi panašiai, kaip buvo prieš dvidešimt metų. Betgi pasikeitė ir laikai ir vieta, ir visos veikimo sąlygos. Jeigu ne taip vyksta, kaip mums atrodo geriausia, tai iš to dar negalima padaryti praktiškos išvados, kad mes turime nuleisti rankas ir pasilikti tik stebėtojų kritikai. Jeigu nepasidėsi savo kuriančią mintimi ir darbu bendriems aukštesiems tikslams atsižvelgti, tai klaidų ieškanti kritika prisidės tik sužlugdyti veikiančiųjų drąsą.

Kūrybingoji kritika

Iš nieko nepasidaro šis tas. Iš blogo reikia tikėtis blogo, o iš gero gali išeiti kas nors dar geriau.

Kas gi darosi iš klaidų ieškančios kritikos? Kai žmogus aplink save mato tiksliai blogą ir apie tai vis kalba, tai nepasitenkinimo dviasis vis plačiau paskleidžia. Visuomenėje tada bresta nuotaikos, kad aukštąjam tonui išreikšti reikia kalbą pradėti nuo keno

nors kritikos, jo veiklos pa-neigimo. Būdingos tokios nuotaiškos yra mums lietuviams. Mes girdime apie savo veiklą gražesnių atsiliepimų iš kitatautių kaip iš lietuvių. Mums visiems žinoma, ko reikia mūsų organizacijoms, spaudai. Matome visi, kaip mūsų jaunimas darosi svetimas lietuviškumui, kaip jis tolsta nuo religinių ir tautinių tradicijų. Betgi neužtenka visus tuos davinčius surinkti ir vis už tai ką nors kaltinti. Apkalbinimai su pasmerkimo sprendimu, po kuriuo padedamas tas kas ir daugiau nieko, yra panašūs į blogą, iš kurio reikia tikėtis tik blogo.

Kas gi sako, kad nereikia gyvenime kritikos? Negalima visko gražiai nuglostyti ir ramiai laukti mirties kultūriniam, tautiniam ir religiniam gyvenime. Bet mes pasigendame kuriamosios kritikos, kritikos, kuri neša naują mintį, klaidos išlėmimo parodą tiesą, neveiklumui pašalinti iškelia naujus veikėjus. Atseit, mes laukiame veikimo laukio, nes neįsivaizduojame, bet sąjaujam grūdų, kurie turės savo laiką nešti gausų derlių.

Veikimas optimizmo linkme

Žinoma, dažnas įpuola į desperaciją, matydamas, kad prieš jo tautinius ir religinius idealus yra pastatytos veik nenugalimos milžiniškos jėgos. Antai, tėvynėje siautėja bedievybės raudonasis slibinas, laisvės krautuose tautiškieji idealai pačių lietuvių yra pamiršami. Taip ne vienam pritrūksta drąsos ne tik kovoti, bet ir gyventi. Tokioje nuotaikoje sunku save atrasti ir pažinti.

Betgi, sąžinės balso įsiklausę, gali išgirsti šauksmą viešingam darbui. Ir kai su džiaugsmu įsiminė vieningo veikimo, tai mūsų tarpe gimis ir tokia drąsa, kuri Dovydą paskatino išeiti su akmeniu prieš sąvartą Golijotą. Savę galime pilnai atrasti tik kovoję už tiesą, už idealus, už gyvenimo tikslą — Dievą.

V. Rim.

FRANAS DAHLDE

Raudonajam veržlumui stiprėjant

Ivykiai Laose raudonųjų užsimojimų grandinėje

Nors Kremlius viešai siekia sudaryti įspūdį, kad jis laukia Amerikos ir Sovietų Sąjungos santykių pagerėjimo prie Kennedy administracijos, tačiau tikrumoje Chruščiovas savo pareiškimais apie tą pagerėjimą siekia tik apmullinti laisvojo pasaulio akis. Tikrumoje tas pagerėjimas jam tiek terūpi, kiek jis gali palengvinti raudonųjų užsimojimų vykdymą pasaulyje.

Bene svarbiausi tarptautinių sąjonių šandien yra Vakarų sąjungininkų išstūmimas iš Berlyno, tariamo nusiginklavimo be reikiamos kontrolės pravedimas ir Jungtinių Tautų reforma, užtikrinanti Sovietų šeiminiųkavimą toje tarptautinėje organizacijoje. Šiais trimis dalykais remiasi Chruščiovas koegzistencijos planas, kurio įvykdymas turi sudaryti sąlygas galutinam bolševikių laimėjimui.

Tačiau gyvenimo praktikoje visi minėti Kremliaus užsimojimai susidūrė su dideliais sunkumais Vakarų sąjungininkai, nežūrint jų nesugiedojimo net pagrindiniai kovos su bolševizmu klausimai. Berlyno gynyimo reikalui pasirodė vieningai. Bet ginkluoto susirėmimo tuos sąjungininkus pašalinti iš Berlyno pasirodė neįmanoma. O toks susirėmimas šiuo tarpu dar neįeina į Chruščovo koegzistencijos planą. Dėlto jam belieka ieškoti kelių "taikingai" Berlyno klausimą išspręsti — viršūnių konferencijose, ar šiaip diplomatinėmis derybomis, paremus reikalavimus Sovietų raketomis.

Neišdėga Chruščiovui nei kiti du Kremliaus užsimojimai

Chruščovo pasiūlytas visuotinis nusiginklavimas principu susilaukė laisvojo pasaulio priitarimo. Tačiau tas pasaulis, jau pusėtinai pažindamas raudonųjų siekimus ir jų kovos metodus, be veiksmingos kontrolės nesutiko nusiginklauti. Kai tokios kontrolės reikalą kelis kartus savo kalbose buvo kėlęs prezidentas Eisenhoweris, įsąjauktis Sovietų kariuomenės pasirengimus lėktuvų U-2 pagalba, už tą savo nepasisekimą Sovietų premjeras išliejo pyktį ant prezidento Eisenhowerio, atsakydamas net nuo viršūnių konferencijos nei bus išrinktas naujas Amerikos prezidentas.

O savo planuose dėl Jungtinių Tautų reformos Chruščiovas apsiriko, laikydamas visas juodažuk valstybes Afrikoje prosovietiskomis. Tikrumoje pasiūlė, kad žymi tu valstybių dalis, nors ir priklausytų Azijos - Afrikos neutraliųjų blo

nušvietimo religinio aspekto partizanų gyvenime, kasdienė duona apsirūpinimo pavaizdavimo, bet džiaugdamasis gerai apgalvotu, pozityvius nuotaikos, ryškių personažų kūrinį, šiame "Aidu" numeryje taipgi užinkame velionio dail. J. Šleikos pamėgimą. Numeris turinčias ir įvairius.

Dr. J. Daugl.

kui, nėra linkusi eiti ant raudonųjų pavadžio. Dėlto Maskva pasidare atsargesnė Afrikos "naujadarų" požiūriu ir užblo kurs naujai atėjusiu į valdžią Prancūzijos commonwealth'e. Tačiau ir be Mauritanijos Vakarai dar turės Jungtinės Tautos neblogą atramą Afrikos valstybių tarpe. O su tokia atrama Chruščiovas planai dėl šeiminiųkavimo Jungtinės Tautos yra pakibę ore.

Taip dalykams stovint, Chruščiovui paripuo Kennedy administracija

Paskutiniai įvykiai Laose priekšama rodo du dalykus. Viena, kad Raudonoji Kinija yra gavusi Maskvos palaiminimą "užvirto koše" pietryčių Azijoje, o antra, kad tam užvirimui yra pasirinktas administracijos pasikeitimo Amerikoje laikas su tuo apskaičiavimu, kad tokiu laiku pavyks tytomis "apsidribti", be Amerikos ir jos vadovaujamo SEATO įsikišimo. Kai, anot Chruščovo, "kairysis batas" nedaug kuo skiriasi nuo "dešiniojo", Sovietų premjeras, matyt, tikrumoje neperdžiaugiasi tikisi ir iš Kennedy administracijos, nors viešai ir reiš-

Kongreso pirn. Rayburn prisiekina Igoninę gulinčios Kongreso narius, J. B. Utt (viršų) ir G. Grant, Bethesda, Md., Igoninėje. Tokia prisieka prieš sesiją padaroma Kongrese, bet dėl ligos šie to negali padaryti. (UPI)

SUNKIOJI PRAMONĖ LIETUVOJE

GEDIMINAS GALVA

Ekonominio Instituto tyrimų duomenimis, septynmečio padidėjimo t. y. 1965 m. turėtų būti gaminama apie 1 bil. plytų, 600.000 gelžbetonio ir arti bilijono rūsinių medžiagų — cemento, kalkių ir gipso. Dabartinės gamybos pajėgumas toli atsilieka nuo planuojamo. Statybinės medžiagų trūkumo nepajėgia pašalinti. Jų trūksta ne tik kaimui, miestams, bet ir pramonės statybai.

Kompartija jau seniai nusistatė visus kaimiečius suvaryti į bendras gyvenvietes, kaimus.

Kompartijos manymu, vienkeliniai neatitinka kaimo ūkio reikalavimų. Tačiau jų nepajėgia kaimo ūkio suvaryti į bendras gyvenvietes. Priestai — statybos medžiagų trūkumas. Lengva statybos medžiagų gamyba pasigirti, tačiau žymiai sunkiau jų pareikalavimą patenkinti.

Masinių gamyba

Rusijos kompartijos padalinys Lietuvoje, XIX suvažiavime, nutarė ypatingą dėmesį kreipti į elektros jėgos kuro ir statybos medžiagų gamybą, nes

ji sudarysianti pagrindą sukurti sunkiąją pramonę. Ypatingas dėmesys kreipiamas į mašinų — staklių, turbinų, elektros motorų, dažymo ir tikslaus matavimo prietaisų gamybą. Dalis pramonės gaminių — žemės ūkio mašinų, elektros įrengimų lieka krašte, tačiau žymi dalis atiteka planinei Sovietų rinkai. Iš Lietuvos išvežami gaminiai apmokami Maskvos nustatytais kainomis. Ir jei kartais Lietuvos pramonės gaminiai vėl grįžta, už juos turi nepaprastai brangiai mokėti.

Chemijos pramonė

Chemijos pramonės pagrindą sudaro mineralinės ąrašos, sintetinis pluoštas, plastikinės medžiagos, kurių ypač trūksta Sovietuose.

Kėdainiuose statomai superfosfato gamyklai žaliavas reikės vežti iš Kolos pusiasalio. Sieros rūgštį numato vietoje gaminti.

Dirbtinio šilko ir sintetinių medžiagų gamyba dar tik planuojama. Petrašiūnuose, Kauno priemiestyje, numatoma pastatyti stambesnę dirbtinio šilko gamyklą.

Plastinių medžiagų paklausa Sovietuose Sovietuose nepaprastai didelė. Lietuvoje gaminamos plastinės medžiagos atitenka Rusijai.

Suo metu kalbama apie sukuriamą eilės nedidelių chemijos pramonės įmonių, kuriose būtų apdirbamos ar perdirbamos žaliavos pramonės reikalams ir kai kurie gaminiai tiekiama rinkai. Kada pramonės nuotrupomis patenkins Lietuvos gyventojų reikalavimus?

Medžio pramonė

Medžio apdirbimo srityje neturima kuo pasigirti. Nepriklausomoje Lietuvoje buvusios įmonės sutelktos, tačiau ir "patobulintos" įmonės neturi ką veikti. Kokia priežastis?

Miškų išnaikinimas. Dabartinuose miškuose brandi mediena neprašoka 10%. Šio meto miškus sudaro jaunūlynai ir atžalynai. Kas išnaikino miškus? Kompartija negi prisipažina. Tinkamiausias pasiaiškinimas, nors ir neįtikimas, kad nepriklausomos Lietuvos laikais miškai išnaikinti. Kompartija tuoju prideda: mes miškus sodiname, kirtimą varžome...

Pelningiausia, esą, baldus gaminti. Lietuvoje veikia net 70 baldų gamyklų, kurių gamyba tesudaro tik 3% Sovietų baldų gamybos. Miško medžiaga vežama iš Karelijos.

Celulozės pramonė nepadarė jokios pažangos. Tekalbama apie senas celulės įmones.

Paskirtis

Sunkioji pramonė tenkina tik Rusijos reikalavimus. Negeresnėje padėtyje yra lengvoji pramonė, kuri gamina tiesioginio vartojimo gėrybes. Pagyrimai šneka apie audinių pramonę. Naujos tekstilės įmonės statomos, o vietos gyventojai vis neįgali ko reikia nusipirkti. Apranga nepaprastai brangi. Geresnės rūšies medžiaga tiesiog neįperkama.

Lietuvoje kuriamos naujos įmonės, bet jų gaminiai atitenka ne savo kraštui, bet plėšriajam "brolui".

Vien apie Ameriką kalbant

Prezidento rinkimų karštligėje prikišta Amerikos smukimas karišku pajėgumu, pasaulio pagarbą, diplomatiją, pramonėje, net kultūroje. Šiam menamam nuosmūkiui teratiks tie, kurių trumpa atmintis neprisimena, ką Amerika 1950 — 1960 dešimtmėdžių padarė.

1950 metais, tiesa, prasidėjo rūdėjęs sąlygos. Stalinas atrodė nesulaikomas. Rytų Europos pavergimą jis apvainikavo pagrobdamas Čekoslovakiją. Kinijai gi išriogino raudoną diktatūrą. Europa laukė raudonos armijos atžygiuojant, nes ją tegynė Amerikos atominė bomba. Vietoje karo Europoje, įsiliepsenojo Amerikai nuostolinesis karas Korėjoje. Krašto viduje darbo unijos streikų eile iškovio didesnių uždarbių, kad papildytų kylančių pragyvenimo brangumą, kuris po laimėtų streikų labiau kilo.

Tokiose sąlygose Amerika pradėjo vėl ne juokais ginkluotis ir teikti ginklų talkininkams Europoje ir Azijoje. Europoje suorganizavo Atlanto Sąjungą, o Azijoje jai panašią kitą. Tikslu buvo sulaukyti komunizmo plitimo Nors karas Korėjoje nepasibaigė visišką laimėjimu, jis pasibaigė komunistams nieko nepašėsus.

Šiandien JAV kariškos viršūnės (Pentagone Washington) vadovauja pajėgiausiai pasaulyje kariškiai organizacijai. Komunistai priversti gręžti kraštus iš vidus, nes ginklų bijo neįtikinti Nors krašto viduje pragyvenimo brangumas neapvaldytas, jis nekelia inflacinio grėsmumo. Ekonominiai krizės nežūrint, Trumano ir Eisenhowerio laikais eilinis amerikietis sėdėjo ir geriau gyveno negu būdė kada nors pirmiau. Pramonė ne nuosmūkis prikišamas, bet neganėtinai spartus kilimas ir plitimas.

Pasididėjimo ir kultūrą. Nuo 1945 metų reikėtų nustatyti augstį, nuo kurio menama atkrinta. Kuo remti teigiamas, būk 1950 metais Amerika buvo kultūringesnė ir geriau savo tikslus žinojo negu 1960 metais? Žinoma susidomėjimas, kad LP plokštelėmis, įrodo ne nuosmūkis, bet kilimas. Mes Lietuvoje, rodos, jau pažįgame lipkanti antrą laidą "Baltaragio Malūno". O gaminama ir daugiau kultūrinių plokštelių. Bažnyčių lankymo stiprėjimas taip pat ne kultūrinį nusmūkį rodo. Tokiu būdu, pergventą dešimtmetį su kita tolygiai Amerikos istorijos tarpais lyginant, turėme pripažinti, kad Amerika pasiekė naują ekonominio ir kaimo pajėgumo lygį. Amerikos demokratinė santvarka nesuavyavo ir išlaikė taisyklę bei rimti, nežūrint visų grėsmų, provokacijų ir iššūkių.

Aišku, į 1961 metus einame nežinodami kur nubrisime. Gerai, 1950 — 1960 tarpsniu tolygių, dešimtmečių istorijoje ne daug. Busime laimingi, jei apie 1960 — 1970 dešimtmetį galėsime tokių pat šiltų žodžių pasakyti.

Vytautas Širvydas

Spaudoj ir gyvenime

MŪSŲ KULTŪRINIAM ELITUI

Mūsų kultūriniam elitui skiriamas žurnalas "Aidas" savo gruodžio mėn. numeryje pirmąjį straipsnių deda a. a. vyks. V. Padolskis 1959 m. parašytą žodį "Kad būtų proga. Čia pabrėžiamas dviasis prado pirmavimas:

— Kur Dievas netaikomas Tėvų ir žmonės, netaikomi jo vaikai, ten ne žmogus žmogui nėra brolis. Kur iš gyvenimo išjungiamas Dievas ir neigiami mūsų ryšiai su juo, ten ne žmogus nepripažįstamas aukštesnė vertė, ne jo teisė ir aukštesnį, kilnesnį gyvenimą, kur pirmatūji dviasis.

Lietuvišką ir amerikonišką kultūrą

Dr. Antanas Mesteikis "Aidose" praveda idėją paralelę tarp amerikietiškosios ir lietuviškosios kultūros. Amerikietis yra ekonomistas, jam visų pirma rūpi darbas, praktiškumas: šioje civilizacijoje būdingas išeikojimas ir kiti, racionalūs, lygybės ir humanizmo akcentavimas.

Lietuvių kultūrinis gyvenimas daugiau reikšiasi intelektualumu, kūrybingumu, abstraktiškumu, pastovumu: lietuvis pirmenybę skiria kultūrai, ne civilizacijai, lietuvių brangus tradiciskumas, tvarka, bendruomeninis gyvenimas, gerasiurdiškumas; brangindamas lygybę, lietuvis nesibijo pripažinti ir hierarchiskumo. Anot dr. Mesteikio:

— Nuotolis tarp idealo ir realybės lietuviškoje kultūroje yra mažesnis nei amerikietiškoje, ir harmoningos asmenybės plėtotė lietuvių kultūroje turi puresnę dirvą.

Nobelio ir "Drango" laureatai Misingas, Saint-John Perse, No-

bilio laureato, poeziją geriau galėsime pažinti "Aidose", įsiklaide į jo kūrybos posmų vertimą, rūpestingai atlikta A. Nykos-Nilūno. Čia taipgi aptinkame ir "Drango" laureatą Paulių Jurkų su pasaka "Pirklio sūnus" iš jo pasakų ciklo apie Vilnių. Liaudiškais apmatalais sukurta pasaka lengva ir intriguojanti. Dailiojo žodžio skryjuje randame ir St. Santvaro "Dėkingumo giesmės", kurias jis užaugia pietistinėmis sentimentais: "Dėkoju, Viešpatie, kad visa šioji būtų praėina. Kad rytmečio gaisru šauksmai raudos neįsivita niekad...". Tarp kitų mūsų šakų, "Aidose" užtikame dr. P. Reklaičio straipsnį apie Parizaus meno salionuose išskylanti dail. Pranaš Gailių, žemaitį iš Mažeikių, kurio parodos vyksta jau ir Vokietijoje, kurio kūriniai demonstruojami prancūzų televizijoje. Jo, Petravičiaus, Kašubienės, K. Rackaus ir T. Valiaus kūriniais iliustruoti ir šie "Aidai".

Kultūros istorijos temomis

Bene uoliausiai mūsų kultūros istorijos temas pamėgęs dr. J. Matušas "Aidose", pradėjęs apie Kapčiamiesty buvusias noragų dirbtuves, kalba apie tos apylinkės ir kitų vietų pramonę žilų senovės. A. Bendorius nuosirdžiai ir gana išsamiai apibūdina didįjį velionį prof. K. Pakšį, jo idėjas ir darbus, pabrėždamas, kad jis "jo per gyvenimą lyg šauklys per tyrus, bet jis lieka mūsų mūsų padangę ta šviesi žvaigždė, kuri ne tik patraukia mūsų aki, bet uždega ir mūsų širdis".

Kūrybos apžvalgų skryjuje A. (auštinatės) supažindina su Saint John Perse asmeniu ir jo kūryba, dr. J. Grinius išsamiai recenzuoja Yt. Alanto "Tarp dviejų gyvenimų", pasigedamas tame romane

ERNESTAS GALVANAUŠKAS

KOVA DĖL KLAIPĖDOS

Tėsinys

Imperatoriaus atstovui Makrai tarpininkaujant, Vytautas Didysis 1413 m. Nemuno saloje su ordino maršalka susitiko tartis dėl Žalgirio mūšyje paimtų vokiečių belaisvių. Kaip paprastai pasitarimuose, ir ten maršalka nuklydo nuo reikalo, užsimanęs atgauti Veliuonos pilį, tarėsis turis įrodymų, kad ta pilis priklausanči ordinui. Aštraus ginčo metu Vytautas Didysis padarė pareiškimą, kuris tapo jo testamentu kovojant už lietuvišką žemes: "Prussen is och miner older gewesen, und ich will is ansprechen bis an die Osse" (7). — Prusiai yra taip pat mano protėvių žemė ir aš jų reikalavimai iki pat Ossos. Jis pašaipiai paklausė maršalkos: "O kur yra ordino tėvų palikimas?"

Vytauto testamentinis pareiškimas nėra savaime aiškus, nes nežinia apie kurias Ossos upę jis kalbėjo. Viena Osa yra Laukmės intakas, nepertolusia nuo Tilžės, kita jau atokiau nuo Lietuvos — dešinysis Vislos

intakas. Remiantis netiesioginiais įrodymais, galima pagrįsti, kad Vytautas turėjo galvoje Vislos intaką. Nuo Žalgirio mūšio ligi Mėlo ežero taikos, per vienuolika metų vis buvo užsimenama, kad Lietuvos sieną vakaruose yra Baltijos jūra su Kuršių mariomis ir Gilija (8).

Po Vytauto Didžiojo Lietuvos valstybė tvėrė dar išitus šimtmečius, tačiau Lietuvos pajūrio reikalų kovų jau nebebuvo. Bajorijos viešpatavimo laikotarpį randame nedaug valstybingumo. Lenkai su ordinu vedė kovą, išsikovojo iš ordino netik lenkiškąsias žemes, bet ir prūsiskąjį Elbingą, Marienburgą ir Varmijos vyskupiją. Anuomet Lietuvos pajūrio problemų net neįsikišo.

2. Istorinės Lietuvos jūrinė politika. Aš esu dėkingas prof. Dr. Adolfui Šapokai, kuris šiuo klausimu pateikė savo išvadas:

"Man atrodo, kad senoji Lietuva jūrinės politikos neturėjo. Senaisiais laikais, iki XVI a., Lietuvai kaimyninė Baltijos jūra pasaulio ūkiniame gyvenime didelio vaidmens nevaizdino. Juk pasaulio prekybiniai centrai buvo Viduržemio jūros regione, pagrindinių kelių kryptys vedė į centro Aziją bei į Indiją. Pietų kraštuose buvo visi turtai ir į ten buvo nukreiptos Eu-

ropos akys. Did. Lietuvos kunigaikštijos žemės dėl to buvo orientuotos į Juodmarių rajoną. Bet kai ten įsikūrė totoriai, buvo stengiamasi ir ten prasižvelgti arba kiliūtis apeiti. Traukė taip pat centro Europos sausumos keliais. Tik nuo 1453 m., kai krito Konstantinopolis ir galutinai buvo užkirsti keliai į C. Aziją ir į Indiją, pradėjo dūsti Viduržemio laivynai išplaukę pro Herklio stulpus į Atlantą, "Indijon". Nuo Amerikos atradimo pasauliniai prekybos keliai pradėjo keistis. Ir šiaurės vakarų Europos (Niederlandų, Vokiečių jūros pakraščiu, Anglijos) pirkkliai nebeplaukė į Viduržemio jūros sritis. Duonos jie pradėjo ieškoti Rytų Europoje — Lenkijoje, Lietuvoje, Prūsijoje. Tada pakilo Baltijos jūros vaidmuo... Lietuva, tačiau jau nebeturėjo to gyvastingumo, kad būtų galėjusi ryžtis išsikvoti uostų... Lietuva neturėjo jūrinės politikos, nes visa šių laikų jos politika tebuvo tik gynyba bei bandymas išsaugoti tai, ką turi."

A. Šapoka nesistebi dėl Lietuvos anuometinio abejingumo jūrai: "Ar jie galėjo būti tokie protingi ir numatą, kad suprastų, jog po šimto ar trijų šimtų metų pasaulio ūkiniai centrai pasikeis?" (9).

Bus daugiau

KATALIKŲ BAŽNYČIA URUGVAJUJE

J. VENCKUS, S. J., Montevideo, Urugvajus

Popiežius Jonas XXIII įsteigė vėl naują dieceziją Tacuarembos. Šią vasarą padalino dvi dieceijas, tokiu būdu turime šitą nedideliam kraštui jau septynias dieceijas, ir sudaro atskirą bažnytinę provinciją. Montevideo arkivyskupas Barbieri yra kardinolas. Kai kurios vyskupijos turi labai mažai kunigų, kartais ne daugiau kaip 20, ir iš jų dauguma yra vienuoliai, kurie veda parapijas. Kodėl taip yra? Visų pirma nėra pašaukimų į seminarijas, visoms diecezijoms yra tik viena seminarija Montevideo mieste, kurią veda T. Jėzuitai. Be didžiosios seminarijos, kur studijuojama filosofija ir teologija, yra mažoji seminarija, į kurią yra priimami vaikai beveik su pradžios mokyklos kursu, kitaip visiškai neturėtų kandidatų.

Parapijos kunigo padėtis yra labai sunki, nes mažai tegali iš parapijos pragyventi, dažnai ar vyskupas, ar kunigo giminės turi užtikrinti pragyvenimą. Todėl vyskupas meliai užleidžia parapijas vienuoliams, nes jie bendru gyvenimu gyvendami, vieni kitiems padėdami, geriau išsilaiko ir parapijoje dirbdami. Turėjau vieną progą atlikti rekolekcijas su dieceijos kunigais. Mačiau, kad jų dauguma suka cigaretes, nes rūkyti paradija cigaretes yra jiems prabanga. Kiti klebonai turi po 10—15 tūkstančių tikinčiųjų ir nedaug vikaro, nes negali jo išlaikyti. Nesurenka pakankamai mišnių intencijų, kad jų pakaktų abiem. Be to, dažnai nedrįsta kviešti pagalbos, nes negali duoti bent kokio nors atlyginimo.

As pats reguliariai aptarnauju sekmadieniais tris bažnyčias, atlaikydamas trejas misias, pasakodamas kelis pamokslus ir protarpiais sėdėdamas klausykloje, ir žinau, kaip yra dalykai praktikoje. Klebonai neturi nė jokių pajamų, nes žmonės yra tikrai neturintys, ypatingai priemiestuose, bažnytkaimuose. Tie, kurie veda misijas liaudžiai, turi susidaryti fondą iš turtin-gesniųjų, kad galėtų apmokėti misijų išlaidas: kiti misijonieriai pasikviečia seses vienuoles, kurios pereina per namus ir kviečia į misijas, nes tai yra vienintelė propaganda. Kai kada klebonai paprašo, kad vestų kokį sąrašą, ar žmonės yra vedę bažnyčioje, ar yra kroniškių ligonių ir pan. Klebonas iš savęs misijų išlaidų negali atmokėti. Ir misijonieriai iš jo to nelauka, bet priešingai dar jį padeda. Kad klebonai misijų proga rinkliavas padidintų, nė kalbos apie tai negali būti.

Siek tiek iš istorijos

Pirmoji diecezija įsistigė Centralinėje Amerikoje — Santo Domingo, 1511 m. Antroji — Cuzco, Peru valstybėje — 1537, trečioji Lima, irgi Peru valstybėje, 1541. Lima buvo ilgą laiką Ispanijos administracijos centras visai P. Amerikai, ir ten gyveno Virrey, vice karalius. 1547 metais buvo įsteigta nauja diecezija Rio de la Plata su centru mieste Asuncion, Paragvajuje, kuri priklausė Lima. Tai diecezija priklausė visai Urugvajus. Tokia padėtis tęsėsi iki 1620 m. Tais metais diecezija buvo padalinta, viena vadinosi Paragvajaus, o kita — Rio de la Plata su vyskupu Buenos Aires mieste. Šitai diecezija priklausė ir Urugvajus. Kada Urugvajus pasidarė savaraimė valstybė — 1825 m. — buvo sudarytas Apaštališkas

Vikariatas, su pirmu Vicario Apostolico. Urugvajaus pirmoji diecezija buvo įsteigta 1878 m. Pirmas vyskupas buvo Jacinto Vera, kurio beatifikacijos procesas jau yra įvestas ir yra gerų vilčių, kad praeis ir kada nors Roma paskelbs jį šventuoju.

1897 m. įvyko naujas padalinimas. Montevideo tapo arkidiecezija su dviem naujom diecezijom — Melo ir Salto. Puola į akis, kad Roma pirmiau nesiskubino dalinti kraštus į dieceijas, vis laukė kunigų prieauglio. Dabar priešingai, Roma daugina dieceijas, daugina vyskopus, o vyskapai teieško kunigų, testato bažnyčias, koplyčias. Nauji vyskapai kunigų neturi, neturi katechetų, nei sau namų, nei kūrjos. Savo katedra pasienka kokią didesnę parapijos bažnyčią. Vyskupas gyvena klebonijoje, kol ką naujo pasistatys, o kunigų ieškoti daugiausiai važiuoja į Ispaniją ir Italiją, ir vis parsiveža po 3, 4 ar 5 kunigus.

Religinė tautos padėtis

Yra tam tikras geras katalikiškas branduolys. Tai yra daugiausiai katalikiškų kolegijų nuopelnas, bet bendrai kalbant masė yra labai atšalusė religinai. Visų pirma puola į akis, kad vyrų nesimato bažnyčioje. Vieną kartą tyčiomis suskaičiavau, kad per misijas paskutinį vakarą, kada paprastai daugiausiai žmonių sueina, buvo 300 moterų, o tik 21 vyras. Bažnyčių lankymas sekmadieniais yra mažas. Iš da'nų lapelių sužinau, kad į bažnyčią ateina sekmadienį apie 500, o tuo tarpu skaitant pagal kvartalus — tik apie 100. Taigi nuostatis lankančiųjų yra labai mažas.

As žinau, kad daugelis yra liekę kunigus keltinti. Pirmas atakvamas yra, kad nėra kunigų, keltins. Yra cirkulus vi-tiosos. Nėra kunigų, o s liaudis dėl religinio gyvenimo atšalimo neturi pašaukimų. Kunigai kyla iš giliai tikinčių katalikiškų šeimų. O iš kitos pusės, tas religinis gyvenimas neatsigauna, nes nėra kunigų. Religinio gyv. atšalimo priežastys yra labai gilos ir istoriškos: Ispanų karalių patronatas, masonerija, imigracija, nacionalizmas. Nepriklausomybės kovos ejo liberalų arba taip vadinamų "exaltados" šūkiu prieš taip vadinamus "serviles", "moderados", "leales", "reales", t. y. visi tie, kurie palaikė Ispaniją, arba Patria Madre. Šioje paskutinėje grupėje buvo stiprus katalikiškas elementas. Ispanija stengėsi visokiais būdais tą elementą palaikyti. Ji galėjo tai daryti dvejopu būdu: siunčiant kariuomenę ir koalicijas. Tos kariuomenės viršūnėkai ne kartą pasirodė esą "liberals" t. y. Ispanijos priešiniai ir kolonijų nepriklausomybės šalininkai. Karta priemonė — siurti karaliaus įstatymus vyskopus ir kunigus. Ir tai buvo

Karalius patronatas

Ispanijos garbei reikia pasakyti, kad ji sugebėjo užimti didelį kontinentą ir daug salų, įvesti katalikišką kultūrą ir išplatinti Corvantes, Don Quijoto autoriaus gražią, melodišką ir žavingą kalbą — ispanų kalbą. Siandien iš visų 21 respublikų kalba ispaniškai 20, o viena portugalškai (Brazilija). Ispanija per šimtmečius valdė savo kolonijas. Labai daug prisidėjo trys ordenai: pranciškonai, jėzuitai

James Roosevelt, demokratas iš Kalifornijos, ir Frank Thompson, demokratas iš New Jersey, sėdėję Washingtono ant Baltųjų Rūmų laiptų, aiškinasi kaip sutvarkyti, kad bet kokie pasiūlymai nebūtų užgnaužti Kongreso Įstatymų Komisijos dar prieš svarstymą. (UPI)

ir domininkonai. Ypatingai pasirodė dinamiškas naujai sukurtas jėzuitų ordenas su savo mokyklomis ir savo pragarsėjusiomis indijonų redukcijomis. Masonerija žinojo tai, todėl išveržė iš Ispanijos karalius, Karolio III vieną dokumentą, sulg kurio visi jėzuitai iš Ispanijos ir visų Ispanijos posesijų (kurios tais laikais buvo labai didelės) buvo išvaromi ir jų turta konfiskuojami ir net buvo uždrausta skaityti jėzuitų parašytas knygas. Karolis pasirašė dokumentą 1767 m. vasario 27 d. Conde de Arando, garsus masonas, karalius ministeris laimėjo, išveržė ne iš ko kito, bet iš Karolio III, kuris kadaise yra pasakęs, kad jis negalys suprasti, kaip katalikas galys samoningai papildyti kasdieninę nuodėmę ir kuris paskelbė Nekaltai Pradėtąją Mariją Ispanijos globėja. Ir tai padarė su Majestad Catholic! Naktis iš kovo 31 ir balandžio m. 1767 m. buvo baisi: 6.000 jėzuitų pasilikto benamiai, beteisiai, be tėvynės, be turtų ir be darbo, ir kolonijos pasilikto be gerų mokyklų, be dvasiškų vadovų ir indijonai be savo globėjų.

Kadangi Ispanų karalius buvo toks galingas, Romos popiežiams buvo nelengva. Ispanų karalius per šimtmečius naudojo visas priemones, kad popiežium būtų išrinktas ispanų karalius šalininkas. Pradžioje popiežiai buvo renkami dviasikijos ir žmonių Romoje. Nikolajus II 1059 m. rezervavo popiežiaus

rinkimą kardinolams, bet buvo susidaręs įprotis, kad naujai išrinktas popiežius prašydavo šventosios Romos Imperijos karaliaus patvirtinimo, taip darė Aleksandras II, Grigalius VII. Tas įprotis vėliau dingio. Aleksandras III 1179 m. visiškai ignoravo imperatoriaus priepažinimą. Labai pradėjo kištis į popiežiaus rinkimus vėliau naujai susilariusios didelės valstybės: Ispanija, Prancūzija ir Vokietija su Austrija, sudarvamos kardinolų grupės, kurios būtų karaliui palankios. Ispanai vadundavo sau palankius kardinolus "Cardenal de la Corona", Pijus VII (1800—1823), Leonas XII (1823—1828), Pijus VIII (1829—1830) buvo nuolankūs Ispanijos karaliui ir nesiskirdavo vyskupų be karaliaus sutikimo, kuris vadinosi Rey Patrono. Žinoma, karalius pasiūlyti vyskupai buvo karaliui ištikimi. Ir kada prasidėjo kolonijose revoliucijos, kolonijų vyskupai tokių revoliucijų nepripažino ir laikė jas neleistomis ir neleidė kunigams dalyvauti. O kolo-

nijose žmonės manė, kad be revoliucijų negaus nepriklausomybės. Tai buvo tie vadinamieji "liberales", kurie neturėjo sąžinės skrupulų. Kaip Ispanijos karalius sužinodavo, kad popiežius sunkiai serga, tuoj siųsdavo savo kardinolą de la Corona, kad per konklavą užprotestuotų prieš sau nepalankų kardinolą, kad netaptų popiežium ir tam buvo jau nukaltas žodis "exclusiva", tai buvo veto cesareo.

Kai mirė Pijus VIII, kardinolai buvo bešienkami kard. Giustiniani, kuris buvo buvęs nuncijum Madride ir kurio informacijų dėka Roma buvo atmetusi Ispanijos pasiuntinį Lorenzo de Villanueva, kunigą didelį karaliaus teisių gynėją. 1830 m. gruodžio 24 d. per konklavą Fernando VII kardinolas de la Corona panaudojo "exclusiva" prieš Giustiniani, kuris ir netapo popiežiumi, bet buvo išrinktas kard. Capellari vardu Gri-

SOPHIE BARCUS

RADIOJŲ VALANDA

Visos programos iš WOPR AM. 1490 Kilocycle FM 102.7 Mc. Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 val. ryte. Vakariškių pirmadienį 7 val. vak. Reklama: 2150 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2413

DAINA CO

Sav. inf. A. Semenat
• Televizijos • Radijo, • Fonografai • Plokštelės, • Elektriniai virtuvės prietaisai • Elektr. laikrodžiai, • Rasomsios mašinės, • Radijo ir TV lemputės, • Visokios antenos, • Baterijos • Dais, • Foto kameros ir filmos • Elektros lemputės.

PARDAVIMAS - TAISYMAS
3321 S. Halsted St. - CL 4-5665
Atid. 9-6 pirm. ketv. 9-9. Sekmad. uždaryta.

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

TELEVIZIJAS

Sąžiningai ir nebrangiai taisau (2) pataravinę vietose \$3.00, už dirbtuvės darą — \$10.00 ir dalyvauju paverkintose lempose.
J. MIELINAS
2549 W. 69th St. II a. PR 6-1063

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė.

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2481

1909

4 ¹/₄%
DIVIDENDAS
MOKAMAS
VISOMS
SANTAUPOMS

NUO 1961 M. SAUSIO 1 DIENOS

Už indėlius įnešus iki sausio 12 d. dividendas bus išmokėtas nuo sausio 1 d.

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiad. visai neatidarama.

1961

TAUPYK STIPRIAUSIOJE

CHICAGOS TAUPYMO BENDROVEJE

Turtas — \$80,000,000.00

Atsargos Fondas \$7,000,000.00

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board
Justin Mackiewicz Jr., President

FREE PARKING

DIDŽIULIS ATIDARYMAS

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSN.

3321 S. Halsted St. - CL 4-5665

SAUSIO
3 - 15
DIENOMIS

CALIFORNIA
ARCHER AVE.

47-tus savo gyvavimo metus
MIDLAND SAVINGS pradeda naujai
pastatytose moderniose patalpose.
MES KVIEČIAME visus aplankyti
ir apžiūrėti mūsų naują namą.

Lankytojai gali laimėti atidarymo
prizą - ZENITH TELEVIJĄ.

Kiekvienas atidarys naują taupymo
sąskaitą gaus dar NEMOKAMAI
GRAŽŲ ir PRAKTIŠKĄ TERMOMETRĄ

Mes mokame **4 1/2%**

Kiekviena sąskaita
ligi \$10,000.-
apdrausta
Federalinėje
Valdžios įstaigoje:
Federal Savings
and Loan Insurance
Corporation

ant visų taupymo
sąskaitų

5%

ant Bonus
sąskaitų

MIDLAND SAVINGS
and Loan Association
4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Phone: CL 4-4470
August Saldukas Prezidentas

PERKRAUSTYMAI MOVING
Pirmą sąžiningai, lėtai. Visi apdraudimai. Daugiau informacijos. Skambinti: 6-1882

ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA AVENUE
Chicago, Ill. Tel. FRontier 6-1882

MILIJONINIO FONDO REIKALU

DR. KAZYS DRANGELIS

Dr. A. Razma iš Wilmington, Illinois, 1960 m. gruodžio mėn. 8 d. "Draugo" No. 288 straipsniu "Milijono dolerių fondas lietuviškiems reikalams ir fondo parlamentas" iškėlė klausimą suorganizuoti vieno milijono dolerių fondą įvairiems lietuviškiems reikalams remti. Ten pat nusakė ir projektą, kaip turėtų būti suorganizuotas to fondo tvarkymas. Kiek vėliau, dr. A. Razma "Draugo" 298 No. rašinyje "Utopija ar realybė?", paskelbė kelių mūsų intelektualų atsiliepimą tuo klausimu. Jų tarpe daugiausiai pasisakė praktikuoja gydytojai — visi naujieji atėjviai. Kai kurių jų mintys yra labai optimistiškos.

Man, kaip ankstyvam Amerikos lietuviui, dirbančiam jau eilę dešimtųjų metų lietuviškoje veikloje ir pažįstančiam vietines sąlygas, tenka šiuo klausimu vėl bent trumpai pasisakyti. Pirmiausiai, noriu pabrėžti ir atkreipti dėmesį, kad pati milijono dolerių fondo idėja nėra nauja. Mano paties toji idėja buvo jau ne kartą įvairiomis progomis kelta.

1956 metų lapkričio 29 d. Chicago Lietuvos Tarybos direktoriato susirinkime, išeinančio pirm. Dan Kuraičio suruoštoje vakarienėje, tarp kitko, pranešimus padarė kiti iš New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos seimo sugrįžę Vykdymo Komiteto nariai L. Šimutis, dr. P. Grigaitis, a. a. A. Ollis ir M. Vaidyla. Iš pranešimų paaiškėjo, kad seime buvo nutarta rinkti vieną milijoną parą ir drauge su tinkama petičija Lietuvos reikalais įteikti Washingtono vyriausybei.

Čia pat pastebėjau, kad petičijų su taip skaitlingais parais jau yra buvę praityti. Jeigu jau ir dabar rinkti milijoną parą, tai reikia būtinai nusiarti ir didžiausiomis pastangomis surinkti ir vieną milijoną dolerių: trumpai nurodžiau tokiu fondu tikslus bei jo įkurdinimo galimybes.

Tą reikalą pakartotinai iškėliau 1957 m. sausio 9 d. Chicago

gos Lietuvos Tarybos eliniame susirinkime.

Šis mano pasiūlymas buvo aprašytas Chicago Lietuvos Tarybos spaudos komisijos nario K. Petrausko "Vienybėje" 1957 m. vasario 13 d.

Po to jau 1960 metais vasario 14 d. minint Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį Marijos aukšt. mokyklos salėje kiekilgesnėje kalboje skaitlingai susirinkusiems tėvynainiams vėl pasiūliau ir plačiai išdėsciau, kaip sudaryti Lietuvos reikalamas ateityje vieno milijono dolerių nejudamąjį fondą.

Motyvai ir pasiūlymas buvo aprašyti "Vienybėje" 1960 m. vasario 19 d. to laikraščio korespondento ir taip pat Bostono "Keleivyje" 1960 m. kovo 2 d. No. 9.

Nepaliaudamas šio klausimo judinti, tą pačią dieną išdėsciau laišku 1960 m. spalio 12 d. Lietuvos Laisvės Komiteto nariui New Yorke J. Audėnui ir P. P. Dargiui, o kiek anksčiau p. Juozui Tysliavai žodžiu Chicagoje.

Taigi, kaip matote, jau keletą metų prie kiekvienos progos tas klausimas mano keliamas.

Paskaičius dr. A. Razmos spaudoje rašinį, arba kitaip sakant, mano pasiūlymą tąsą ir pakartojimą, malonu konstatuoti, kad atsirado asmenų tai idėjai pritariančių ir šį klausimą judinančių.

Būleka tik ji konkretizuoti ir toki fondą, kaip galima greičiau, sudaryti.

Dėl jo organizacijos ir techniško reikalų tvarkymo tai, čia, žinoma, kita tema. Ji reikalauja tikslaus apsvaistymo ir geriausios bei prieinamiausios išeities suradimo esamomis sąlygomis ir aplinkybėmis.

Tad, sėkmės šią idėją tęsiant ir vykdanč.

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FE 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimas-taisyimas. Sek. uždaryta

Bažnyčia Urugvajuje

(Atkelta iš 4 psl.)

galius XVI. Kaip tik tas popiežius ir buvo, kuris pradėjo rimtai kovoti prieš Ispanijos patronatą, kuris per šimtmečius tiek nelaimių nešė Pietų Amerikoje. Reikia tik įsivaizduoti, ką tai reikšia, koks yra didelis sąžinės klausimas — ar klausyti, ar neklausyti karaliaus. Napoleoni užėmus Ispaniją, to krašto karalius Karolis V buvo Napoleono priverstas atsisakyti. Tą progą kunigai panaudojo periti į nepriklausomybės kovotojų eiles, nes karaliaus nebuvimo, o Napoleono užurpatoriaus nebuvo ko klausyti. Tada Ispanijos šalininkai, pradėjo sakyti, kad kolonijos ne nuo karaliaus pareina, bet nuo valstybės, kad vistik Ispanijai reikia laikyti ištikimybę. Bet į tą niekas nebekreipė dėmesio, tada ir kunigai, ir masonai, liberalai — visi atsidūrė viename fronte prieš Ispaniją ir visi kartu kūrė naujas nepriklausomas respublikas. Kaip nepriklausomybės buvo laimėtos, masonai kūrė valdžias ir davė konstitucijas, kurios išėjo daugumoje nepalankios Katalikų Bažnyčiai. Mūsų Urugvajaus konstitucijoje nėra viena kartą žodis "Dievas" nėra paminėtas, bet vistik Katalikų Bažnyčiai pripažįsta kaip "persona moralis", bet yra griežtas Bažnyčios atskyrimas nuo valstybės. Bet yra kai kurių pliusų. Dabar popiežius gali kurti naujas dieceijas, skirti vyskopus visiškai valdžios neatsiklausęs, net nereikia nė prašyti valdžiai. Valdžia galėjo iš laikraščio sužinoti, kad šiemet laimėjom tris naujas dieceijas Urugvajuje.

Arizonos sen. Goldwater (dešinėje) ir respublikonų išrinktas rinkiminės kampanijos pirmininku. Su juo kartu sėdės sen. Javits, kuris remia Rockefellerį, pasirengęs įvairi trnyimasi partijų išlyginti, kad dėl kandidatų nebūtų skirtingų nuomonių. (UPI)

MŪSŲ KOLONIJOS

Dayton, Ohio

Rekordinė rinkliava Balfui

Katalikų Federacijos Dayton, Ohio, skyrius 1960 metais padarė rekordinę rinkliavą Balfui. Balfininkai Daytonėje pradejo reikštis prieš dešimt metų Leonardo Valiuko (dabar Los Angeles, Calif.) iniciatyva.

Pirmos stambesnės aukos gautos Balfio Centre ir sukosi apie 100 dolerių metams. Jos pamečiui dėjo taip, kad 1960 m. šie Balfio rėmėjai, dabar jau vadovaujami Prano Gudelio, suaukojo 233 dolerius bendrai Balfio šalpai.

Dayton, Ohio, yra nedidukė gerų lietuvių kolonija, kurioje dabar dirba du lietuviai kunigai buvę tremtiniai: dr. Titas Narbutas ir Vaclovas Katarskis. Jie taipgi visad dosniai Balfiui auksio.

Stambiausias aukas 1960 m. įteikė dr. Druktenis \$50, dr. Masilionis \$25 ir dr. Gineitis \$20. Dvidešimt dolerių auksio ir Lietuvos Klubas.

Po 10 dolerių auksio J. ir A. August, kun. dr. Titas Narbutas, Frank Gudelis ir Liet. Vyčių 96-ta kuopa.

Po 5 dolerius auksio St. Bučmays, dr. A. Dyšas, kun. V. Katariskis, John Razauskas, Mil-

ir vyresniųjų. Tai buvo pirmasis bandymas, kada bendruomenės valdybė ryžosi ir šio kiui atveju suburti lietuvių malonijoj ir jaukioj aplinkoj praleisti koletą valandų, pasikalbėti, artimiau pabendrauti savųjų tarpe.

Pirmasis ir sunkokas bandymas buvo lugalčtas dėka valdybos narių L. Raubienės ir J. uodžiu enės kurios pasikvietė talkininkau M. Kušlikienę ir K. Prielgauską.

12 val. valdybos įgaliotas Pr. Turūta prabilo į susirinkusius atitinkamu šiam momentui žodžiu primindamas, kad už kelių minučių suskambės Naujųjų Metų varpai visam laisvam pasauliui, versime ir mes naujų metų istorijos lapą, tik tai negalės to padaryti tie mūsų broliai ir sesės, kurie kenčia priespaūį, kuriems užčiauptos lūpos, kuriems nori išrauti paskutines laimės viltis. Baigdamas padėkojo mieloms šeiminkėms už skanių valgių paruošimą, kitiems susirinkusiems už gausų dalyvavimą ir kultūringai sutikimą 1961 metų.

Pabaigai sėdint visiems už stalių ir nuskambėjus dainai Leiskit į tėvynę, skirstėsi vieni kitiems reikšdami visokeriopos laimės. Vieni dar praleido kelias valandėles besilinksmindami, kiti pagal lietuvišką tradiciją, kitos patalpose klausėsi Traviatos operos plokštelės.

Dalyvis

Grand Rapids, Mich.

Naujų Metų sutikimas

Gruodžio 31 d. apylinkės valdybos pastangomis buvo surengta Naujųjų Metų sutikimas Kušlikų namuose. Pobūvini atsilankė gražus būrys jaunimo

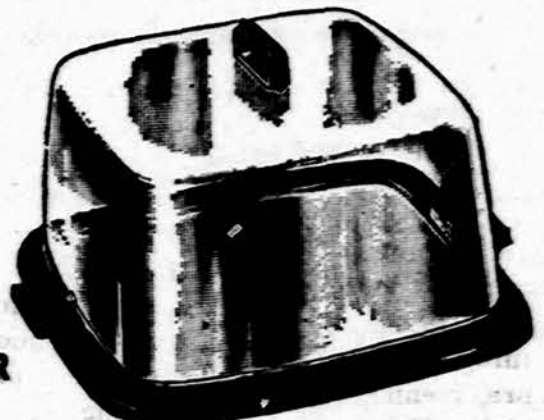
Homestead, Pa.

Mirtys

Staiga mirė Petras Davidauskas, 73 m. amžiaus. Paliko žmoną ir brolius Joną ir William; seseris L. Zukauskienę, Iz. Galiniene, K. Jezniene ir N. Rudaitienę. Petras priklausė Sv. Petio ir Povilo parapijos draugijai, buvo nuosirdus darbuotojas draugijoj ir parapijoj. Lie tuvių klube irgi dirbo visą laiką. Darbavosi Jungtinių Organizacijų Komitete Pittsburghe. Buvo rėmėjas Sv. Pranciškaus vienuolyno. Homestead nustojo nuosirdaus darbuotojo. Palaidotas Sv. Marijos kapinėse. Mirė Rožė Senkauskienė iš Duquesne, Pa. Buvo darbuotoja Katalikų Moterų Draugijoj. Iš Sv. Petio ir Povilo bažnyčios Homestead, palaidota šv. Juozapo kapinėse. Paliko tris sūnus ir dvi dukras. A. Ž.

FREE TO SAVERS

Modernaire Pantryware Free to savers of \$500.00 or more, every two months during 1961, NEW ACCOUNT OR ADDED TO PRESENT ACCOUNT.

CAKE COVER
CURRENT RATE ON ALL SAVINGS 4 1/4%
Earn up to 5% on prepaid Savings

ST. ANTHONY SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. • DI 2-1397 • TO 3-8131
OFFICE HOURS: MON., 9 A.M. to 8 P.M.; TUES. THURS. AND FRI., 9 A.M. to 5 P.M.; SAT., 9 A.M. to 1 P.M.; CLOSED WED.

Nuoširdus Chicago Savings Kvietimas

JOHN PAKEL, Sr.

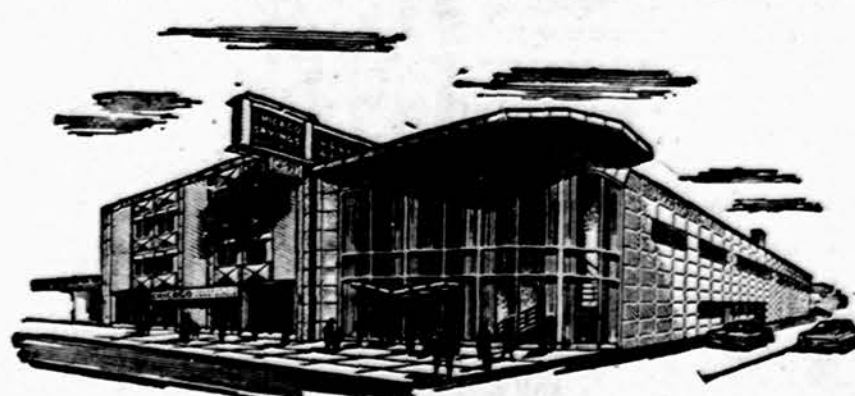
Valdyba, direktoriai ir visas Chicago Savings and Loan Association štabas nori pareikšti visiems mūsų taupymo ir skolinimo nariams, draugams bei kaimynams nuoširdžią padėką už praeitais metais mums parodytą pasitikėjimą, bendradarbiavimą ir draugiškumą.

Šiais metais mes švenčiame ketvirtuosius metus naujame savo name ir 37-tuosius metus saugios ir pavyzdingos tarnybos Chicago Pietvakarių bendruomenės gyventojams. Pasididžiiodami pranešame, kad per šiuos ketverius metus, kai persikėlėm į dabartinį mūsų namą, nariams ir šios apylinkės geriesiems mūsų draugams parodymus pasitikėjimą ir pritarimą, mūsų turtas nuo \$17,000,000.00 pakilo iki \$36,000,000.00. Jis padidėjo daugiau, negu dvigubai.

Kad galėtume ir toliau teikti tinkamus patarnavimus prie tokio smarkaus bendrovės turto augimo, buvome priversti remontuoti greta esantį namą, nupirktą prieš koletą metų. Namo remontavimą baigsime trijų mėnesių laikotarpyje. Tada mūsų įstaiga atrodys, kaip čia spausdinamas paveikslas. Dar didesniau mūsų klientų patogumui įrengiame antrą didelį parkinimo sklypą, esantį 50 pėdų į šiaurę nuo įstaigos ir tinkamą 50 automobilių pastatyti.

Jeigu Jūs dar nesate didžiosios mūsų taupytojų šeimos narys, norėtume nuoširdžiai pakviesti Jus ir Jūsų šeimą prisidėti prie 18,000 Chicago Savings draugų ir kaimynų, kurie naudojami savo santaupų apdraustu saugumu, gauna aukštus dividendus iš savo santaupų ir turi galimybę kiekvieno momentu jas išimti. Dabar už investavimo santaupas mūsų mokamas 4 1/4% dividendas yra pats aukščiausias, kuris galima saugiai mokėti. Be jau minėtų naudingų dalykų, Jūs, kaip Chicago Savings taupytojas, galite pasinaudoti visa eile kitų veltui teikiamų patarnavimų, būtent: galite iškeisti savo ir savo šeimos uždarbio čekius, apmokėti vandens, elektros ir visas kitas šeimos sąskaitas specialiais mūsų Money Order čekiais. Jūsų patogumui dabar turime du parkinimo sklypus.

Pradedant 1960 metų gruodžio 15 dieną ir baigiant 1961 m. sausio 15 d., Chicago Savings ir vėl kviečia visus savo narius bei kaimynus aplankyti mus Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga. Atsiveskite savo vaikučius, kad galėtumėte pamatyti mūsų kalėdinius papuošalus ir atsimeiti jiems skirtas dovanas. Suaugusiems patiks įstaigos didžiojoje salėje įtaisytą "draugingumo kempelį", kur Jūs būsite pavaišinti karšta kava, riestainiais ir kitais skanumynais.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
Telefonas — GROvehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį nūdlaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

TV, RADIJAI, STEREOFONINIAI HI-FI, VOKISEI APARATAI
TAISYMAS IR PARDAVIMAS
FRANK'S TELEVISION AND RADIO, INC.
3240 South Halsted Street Tel. CA 5-7252

COMPLETE AUTO SERVICE
AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

kurioje jūsų automobilis bus pilnai užtaigtas, pradedant motoro suregulavimu, karoserijos ištaisymu, ratų subalansavimu, tiesus važinėjimo nustatymu, dažymu ir kitais darbiais. Naujai padidintose dirbtuvėse naudojamose moderniausios mašinos automobilių karoserijai išlyginti. Dirbtuvėse visu laiku gali būti taisoma visų tuzino automobilių.

Sav. STASYS DAPKUS

4542-44 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.

Telef. CLIFFside 4-2241

CHICAGOS LIETUVIŲ VEIKLA

LIETUVIAI DEMOKRATAI
CHICAGOJE

Chicagoje susitvėręs Lietuvių Komitetas prez. Kennedy remti, kuriam pirmininkavo K. Žirgulis, gavo net veikti visoje Amerikoje ir bendrai veikti, kur tik lietuvių esą. Guber. Otto Kerner, teisėjams ir sen. Doug las remti veikė kitas komitetas, kuriam dirbo Demokratų Lyga ir jos klubai. Demokratų Lygos pirm. adv. Preibis, direktoriai, adv. Kal, adv. Žiogas, Al. Paukštis ir kt. Visa eilė prisijungė naujų demokratų: A. Galvydis, V. Šimaitis, E. Mikužiūtė, A. Baliūnas ir kiti, kurių net eilės sunku beatminti. Gruodžio 30 d. įvykusiame Demokratų Lygos susirinkime, kuris buvo labai gausus ir darbingas, išrinkti rinkimų rezultatai ir lietuvių veikla. Tenka džiaugtis, kad tų rinkimų proga Lietuvos vardas aiškiai buvo visur keliamas, net pats prez. Kennedy savo telegramo pažymėjo, jog Lietuvai trokštąs laisvų rinkimų ir niekad nepripažins rusiško okupanto. Buvo surengti keturi dideli susirinkimai, kuriuose stengėsi išpopuliarinti dem. J. Juozaitis. Lygos bankete dalyvavo daug žymių Chicago lietuvių biznierių ir įstaigų vadovų. Lyga nėra turtinga, bet dėka gerų tautiečių aukoms visą kampanijos nepriteklių padengė. Ypač stambūs aukotojai buvo K. Žirgulis, adv. Kal, J. Jatis, adv. Preibis, Kun gys ir kt. Dem. Butkus dirbo išstojęs su dovanų telkimu, bei muzika. Al. Kumskis darbavosi organizacinėje veikloje. Veteranai Paukštys, Al. Waitis padėjo teisėjui Wells. Rinkiminė akcija lietuviams demokratams atsiėjo daugiau kaip 17 tūkst. dol. Spaudoj rašė Pr. Šulas, Leo Šulaitis, Bal. Brazdžionis, dr. P. Grigaitis ir kiti. K. Žirgulis gavo net prez. Kennedy kvietimą į inauguracijos iškilmės. Keletas pasiturinčių demokratų jau ruošiasi dalyvauti. O į Springfieldą išvyko net 12 atstovų lietuvių demo-

kratų gubern. Otto Kerner inauguracijon. Susirinkime klu bū atstovai, Čepukas, J. Skeivys, Bal. Brazdžionis, C. Aleksiūnas padarė atskirus pranešimus, iš kur pasirodė demokratų visur esą stiprūs.

Southwest L. D. klubas sausio 17 turės narių susirinkimą 8 val. Don Varnas poste ir įvesdins naują pirm. A. Paukštį. J. Jatis pranešime, kuris nušvietė visų veiklą dar pažymėjo, kad yra rengiamasi išleisti net šių rinkimų albumą. Bal. Brazdžionis pasiūlė, kad jame būtų ir lietuvių demokratų bendra veiklos apžvalga Chicagoje. Pasiūlymas priimtas. Albumai bus įteikti prez. Kennedy, gubern. Kerner ir mēriui Daley. Kas norės ir iš lietuvių galės įsigyti. Be to sausio 22 d. 5 val. v. įvyks "Pergalės Banketas" Marquette Park salėje. Visuomenė negalės dalyvauti, tik demokratai ir su jais dirbantieji, artimieji ir spaudos bei radijo atstovai. Pakvietimus gali gauti pas lygos narius bei valdybą. Adv. Kal ragino visus, kad lietuviui turi dirbti politikoj, bet neturi leisti kitų mulkinami, kad būtų duota daugiau įvairių darbų valstybės postuose. Tam tikslui išrinktas komitetas, kuris priims lietuvių demokratų aplikacijas ir rūpinsis gauti darbų, į jį įėjo J. Jatis, Preibis, Žirgulis, Mikužiūtė, Kal. Buvo išskeltas reikalas ir surengti pobūvį jau niems demokratams, kurie išstisus vakarus dalyvavo darbuose, ypač didžiuliam parade prez. Kennedy pagerbti.

John Altham, vyriausiam County klerkui pagerbti dalyvavo J. Jatis, Preibis, Waitis, Savickas, Bal. Brazdžionis, Al. Kumskis. Pagerbimas buvo Louis restorane gruodžio 29 d. Įvairūs kalbėtojai priminė "Draugą" bei S. Barcus radijo valandą. A. Waitis padarė gražių nuotraukų. Lietuvių Demokratų Lyga, klubai kviečia lietuvius burtis į demokratų eiles, nes reikia daug gerų piliečių, kurie galė-

Dvi moterys senatorės Washington'e plepa apie politiką. Maurine Neuberger (kairė), demokratė iš Oregono, yra naujai išrinkta, mirus jos vyrui, o Margaret C. Smith yra respublikonė iš Maine valstybės. (UPI)

tų užimti svarbias pareigas Amerikos gyvenime. Stokime į tas eiles. Reikia ir dirbti toliau ir politikoj veikti, kad nepalankūs mums reiškiniai nebūtų praleidžiami kongrese ar senatė. **Balys Svalia**

Boston, Mass.

(Atkelta iš 6 pusl.)

— Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas šiemet įvyksta vasario 19 d. So. Boston High School salėje. Pagrindinių kalbėtojų pakviestas Kipras Bielinis iš New Yorko.

— Prof. V. Biržiška, keletą metų gyvenęs ir dirbęs Bostone, mirė 1956 m. sausio 2 d. Šiemet suėjo penkeri metai nuo jo mirties.

— Prudencijos Bičkienės koncertas, kurį rengia Baltų Amerikiečių Draugija, įvyksta balandžio 21 d. Jordan Hall.

— Nauja valdžia. Sausio 5 d. pradėjo eiti pareigas nauja Mass. valstybės valdžia. Dabar gubernatoriumi yra John A. Volpe, respublikonas. Visi kiti valdžios nariai yra demokratai. Taip pat abiejose įstatymų leidimo rūmose daugumą turi demokratai. Ligi šiol buvęs gubernatorius Foster Furcolo ver sis advokato praktika ir turės savo įstaigas Boston ir Springfield.

— Turbūt kils mokesčiai. Atrodo, kad mokesčiai už nekilnojamojo turto šiemet vėl bus pakelti po tris ar keturis dolerius nuo tūkstančio dolerių vertės.

— Mirė kun. Pr. Šakalio motina. Š m. sausio 3 d. mirė Cambridge gyvenusi žinomo veiklaus kunigo Pr. Šakalio motina. Viena jos dukterė yra Jėzau Nukryžiuotojo Seserų Kongregacijos seselė, dirbanti So. Bostono liet. parapijos mokykloje. Visiems artimiesiems reikiame širdingą užuojautą.

— Adv. A. Šalna su žmona švenčių proga buvo išvykę į Pensylvaniją, iš kur yra kilęs mitų garbės konsulas.

Kam prisieina parašyti ar parašyti vieną kitą sakinį angliskai tas labai vertingą pagalbą ras

Vilius Pėteraičio

LIETUVISKAI ANGLISKAME
ŽODYNE

Šis žodynas yra vertingas tuo kad jis turi labai tikslus lietuvių kalbos atitikmenis angliskams žodžiams. Jis nieko nesuklaidins netiksliomis prasmėmis.

Taip pat visi tie, kurie nori išmokyti lietuviškai ar paskaityti modernias lietuviškas knygas, šiam žodyne ras labai tikslų lietuviškų žodžių prasmę angliskai, kas darba padarys įmanomu.

Lithuanian-English
Dictionary

II laida 1960 m. Išeilo Liet. Knygos Klubas. XV 586 psl. Kie tai įrištas. Kainuoja 7 dol.

Pamokymus su piktine siuokite:

"DRAUGAS"

4545 West 63rd Street

CHICAGO 29, ILL.

IS ARTI IR TOLI

SVEICARIJOJE

— Sveicarų spaudos agentūra "Schweizerische Korrespondenz" neseniai išspausdino ilgą pranešimą apie Maskvos agresiją prieš Lietuvą. Straipsnyje išvedama, kad sovietai, užimdami karinėmis pajėgomis Lietuvą, suaužė visą eilę sutarčių. Jie ligšiol tebevykdo okupaciją ir nusižengia tautų apsisprendimo teisei. Pagaliau nurodoma į pasibaisėtinas gyventojų deportacijas, kurios priklauso prie nuožmiausių maskvinio viešpatavimo reiškinų. Lietuvių tauta daug mažiau nuostojo žmonių per karo veik-

VYTAUTO ALANTO

įdomiausias romanas

TARP DVIEJŲ
GYVENIMŲ

Stipria intriga, ryškiais charakteriais, patriotine idėja — planingai atkirsti lietuvių skriaudėjams bolševikams — patraukia kiekvieno lietuvių širdį. Tai yra šauniausia lietuvių rašytojo giesmė apie didvyriškus Lietuvos garbės gynėjų partizanų ir partizanų žygius.

462 psl. Kaina \$4.50 dol.

Išleido Liet. Knygos Klubas.

Gauinama DRAUGE

4547 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.

Pirkite JAV Apsaugos

R o n u s

Remkit dien. "Draugą"

A. + A.

BARBORA PALILIONIENĖ

Gyveno 6149 So. Washtenaw Avenue, Chicago, Illinois. Mirė sausio 7 d. 1961 m., 9 val. vakare, sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje. Kilo iš Panevėžio apskr., Ramygalos parapijos. Amerikoje gyveno 50 metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukterė Aldona Burnison, žentas Vernon, 2 anūkai: Ronald ir David, gyv. Snover, Michigan; brolio sūnus Antanas Palilionas; švogerka Ona Didžėrenienė su šeima; ir daug kitų giminų, draugų bei pažįstamų.

Kūnas bus pašarvotas pirmadienio vakare — Stepono Lackawic kopolyje, 2424 West 69th Street. Apie laidojimą bus pranešta vėliau.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę lieka: Dukterė, žentas, anūkai ir kiti giminės.

Laid. direkt. Steponas Lackawicz, telef. REpublic 7-1213.

DR. RIČARDUI
TRUMPAUSKUI

mirus,

velionies šeimai gilią užuojautą reiškia

Antanina Butkuvienė,

Kęstutis Butkus.

DIDŽIAUSIA IR MODERNISKAUSIA PAMINKLŲ
DIRBTUVĖ CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas

Monuments

11849 So. Kedzie

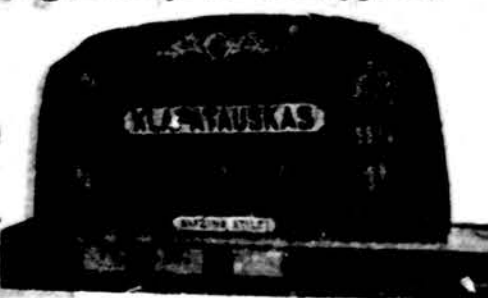
Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.

Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.

Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718.

Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 v. vak.

Perskaite dien. "Draugą", duokite jį kitiems

mus, negu per bolševikinius ir leidžiama grįžti į tėvynę iš nacinius siautėjimus. Daugsiuntimo vietovių Sibire ir kiti žmonių dar ir šiandien netur.

EDVARDAS SAUNORIS — GĖLININKAS

Parnošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles ne tik laidojimo, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON'

SAVININKO

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEdarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

8845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAJSTOMAS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 1-6801

J. F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-24330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWnhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambalansų patarnavimas dieną ir naktį

Mes turime kopolyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnausime.

SEMANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

718 WEST 18th STREET

Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Tel. COmmodore 4-2238

JURGIS F. RUDMIN

8319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1139-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET

Tel. REpublic 7-7213

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VITrgina 7-6872

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 30th AVE.

OLYmpic 2-5245 ir TOWnhall 3-9637

A. + A.

DR. RIČARDUI TRUMPAUSKUI

mirus, poniai Trumpauskienei, dukroms Janinai, Beatai ir Romai, giliausią užuojautą reiškia

Benediktas ir Gabrielė Ročkait

A. + A.

DR. RIČARDUI TRUMPAUSKUI

mirus, jo žmonai, dukterims: Beatai, Janinai Podžiūnas, Ramutei Stverak ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

K. P. Seniunų šeima

Mielam choro nariui

STASIUI VABALAIČIUI

ir jo artimiesiems, liudintiems dėl jo motinos a. a. PETRONELES VABALAITIENES mirties, reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Cicero šv. Antano Parapijos Choras

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidojimų ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET

Telef. PR 8-0833

PR 8-0834

Remkite tuos, kurių skelbimus matot "Draugė"

ILGIAU LAUKIANT BUS DAUGIAU NUOSTOLIŲ

JONAS KRISCIUNAS, Chicago, Ill.

× JAV Liet. Bendruomenės Kultūros Fondas jau gyvuoja 5 metus. Per tą laikotarpį jis atliko nemažą darbą: buvo išmokėtos 3 literatūrinės premijos (dvi po 1,000 dol. ir viena — 500 dol.), virš 800 dol. paremta kitų leidžiama jaunimo spauda, duota 700 dol. pašalpos Pasaulio Lietuvių Archyvu ir kt. Nuo 1958 m. KF leidžia bendrinę liet. kalbos laikraštį Gimtoji Kalba, daugiau negu metus finansavo Knygų Lentynos spausdinimą, 1959 m. išleido vadovėlį 5-tam pradžios mok. skyriui Lietuvos Laukai, 1960 m. prof. Vaclovo Biržiškos Aleksandryno I tomą ir prof. Vlado Jakubėno gaidų I sąsiuvinį. Šie darbai FK daug atsiėjo: vien tik Aleksandryno I tomo išleidimas kainavo virš 6,000 dol. Dabartinio KF pirmininku yra Jonas Svedas, 1347 S. 48th Ct., Cicero, Ill.

× Dr. J. Adomavičius vadovo ir užrašė Am. Liet. Vaiko Ugdymo D-jos susirinkimą Jaunimo Centre sausio 6 d. Dr. A. Rugienė skaitė apie tėvų elgesį vaiko atžvilgiu paskaitą. Paskaita sukėlė didelį susirinkusių susidomėjimą ir dėl jos turinio pasisakė daugelis klausytojų, ypač moterų, prašydami teity ruošti daugiau detalizuotų panašių paskaitų. Diskusijose dalyvavo mokykl. J. Tamulis, agr. Šemagienė, Pr. Šulas ir kt. B. Brazdionis parodė du filmus. J. Juškevičienė d-jos vardą pasveikino susirinkusią publiką, linkėdama ugdyti lietuvių vaiką sveiką ir tautinę kryptimi. Dalyvių buvo virš 50 asmenų, vyravo moterys. Prieš paskaitą ir pabaigoje buvo dalinama nemokamai vaiko ugdymo reikalinga literatūra.

× Algimantas Kupronis, Louisianos Politechnikos Instituto prof. Jono ir Marijos Kupronių sūnus, prieš dvejus metus baigęs minėto instituto inžinerijos skyrių, dabar baigė karinę prievolę ir nuo š. m. sausio pradžios pradėjo dirbti kaip mechanikos inžinierius Marvel - Schebler Product Division fabrike, Dekatur, Ill. Jų dukterė Danutė, baigusi minėtą institutą kaip medicinos laboratorijos technikę dirba miesto ligoninės laboratorijoje, Champan, Ill. Prieš pereitęs Kalėdas ji išlaikė registracijos egzaminus ir tuo būdu dabar turi šiuos titulus: B.S., M.T., ir A.S.C.P. Pereitęs Kalėdas visa šeima buvo suvažiavusi į namus, Rustone.

× Dr. Vytautas Vygantas, Pax Romana sąjūdžio pirmininkas, šiuo metu vieši Konge, Afrikoje, kur vyksta Pax Romana suvažiavimas. Dr. Vygantas greit grįš į Ameriką, gi už savaitės, sekmadienį, sausio 15 d. Jaunimo Centre duos pranešimą lietuviškajai visuomenei apie šiuo dienų Afriką. Pranešimas įvyks tuoj po 10 val. mišų, Jaunimo Centro apatinėje salėje.

× Feliksui Černiauskui (Feliks Sharney), į JAV atvykusiam iš Lietuvos 1911 m. ir kurį laiką gyvenusiam Wilkes Barre, Pa., pas savo gimnaisius Rinkėvičius, o vėliau gyvenusiam Brooklyn, N. Y., yra svarbus laiškas nuo jo sesers Teofilės ir pusbrolio Zigmo Stadininko. Atsiimti Draugo administracijoje.

Perskaitęs straipsnį "Lietuviškos gimnazijos reikalai" labai apsidžiaugiau, kad galvojama įsteigti lietuvišką gimnaziją nors jau žymiai pavėluotai. Bet geriau vėliau, negu niekad. Tuo reikalu praeitis mums daug nuostolių atnešė visai lietuvių tautai ir lietuviybei.

Skundžiamės susirinkimuose, skundžiamės per laikraščius, kad jaunimas nuėjo savais keliais: nesidomį lietuviybe, neskaito lietuviškos spaudos, nei lietuviškus parengimus ir t. t.

Kas kaltas to viso yra? O gi mes patys esame kalti, kad taip ilgai laukėme. Mes patys sudarėme sąlygas jiems išaukėti. Galėjome, prie gerų norų, lietuvišką gimnaziją įsteigti jau prieš dešimtį metų ankščiau, tuo būtime išvengę didelio skaičiaus jaunimo nuradymo į nuostolius. O jeigu dar mes lauksime ilgai ir vis dar būsimė abejingi lietuviškos gimnazijos išsilaikyme ir jos paskirčiai, tai ateityje lietuviškai galvojančio jaunimo visai neteksime. Vaikui papuolusiam į

× A. L. Montessori D-jos mėsiniame susirinkime gruodžio 14 d. J. Sabanas skaitė įdomią paskaitą tema "Kūdikio ir vaikų maistas". Prelegentas plačiai apibūdino vaiko maitinimo laikotarpius — motinos pieno svarbą kūdikiui, priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaiko maitinimas ir jam maisto parinkimas.

Esą, dvastnia ir fiziniai žmogus yra individas, todėl negalima, kūdikį ar vaiką maitinti, akiai laikyti kokiu lyteliu. Maitinimas turi būti individualus ir tvarkingas. Dažnai pasitaiko, kad, vaiką kamuojančios, įvairios infekcinės ligos atsiranda nuo netvarkingo maitinimo. Prieš paskaitą ir pabaigoje buvo dalinama nemokamai vaiko ugdymo reikalinga literatūra.

× Kun. B. Sugintas už lapkričio mėnesį pasiuntė \$1,120 Vasario 16 d., Punsko ir Saleziečių gimnazijoms. Jeigu maionūs būrelių nariai stengtųsi anksčiau sumokėti pasizadėtą mokestį, tada rinkėjų palengvintų darbą, o gimnazijoms pagreitintų pašalpų gavimą.

× Kalėdinės eglutės programa Cicero liet. kolonijos vaikams įvyks sausio 15 d. 4 v. Sv. Antano parap. salėje, Ciceroje. Čia bus suvaizdintas kalėdinis vaizdelis, vaikų deklaracijos, o Kalėdų Senelės vaikams įteiks dovanas.

× Stasys Barzdukas, Amerikos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, atvyksta į Chicago dalyvauti LB Chicago apygardos apylinkių atstovų visuotiniame suvažiavime, kuris šaukiamas sausio 29 d. Vyčių salėje.

× Stasius Valiukaitis, 2655 W. 69 St., už trisdešimt šestą mėn., sugaištą namuose dėl ligos Leonardas Jankauskas įteikė \$200.00 čekį. Iš viso iki šiol jam jau įteikta \$7,200.00. L. Jankausko telef. LU 5-2094. (SK.)

× Tik 3½ dol. (studentams 2.00) — vakarienė, programa, Pakšto orkestras šokiams, L. Bendruomenės Chicago apygardos Vakarieneje-Prieimė, sausio 21 d., B. Pakšto svetainėje. Kvietimais pasirūpinę: Marginiuose — Marquette Pk., Šimačio Realty — Brighton Pk. ir Karvelio kr. — Bridgeporte. Stalikus užsisakykite tel. LA 1-9568, Užsakykite. (Pr.)

svetintaučių mokyklą, kur lietuviško žodžio neišgirsta, pradedant vaikų darželiu iki gimnazijos baigimo, kur praleido mažiausia 14 metų lengva nutautėti. Svetima kalba ir svetimi papročiai tapę gliauli į šaknis į vaiko sielą, kad jau neįmanoma ką padaryti lietuviškumo atžvilgiu, nors ir geriausi norai tam būtų ir geriausios sąlygos vaiko namuose. Svetimajam mokyklai, svetimos kalbos mokyklai pasidaro vaikui jau autoritetas, vaikai pasidaro ištikimas svetimajam mokyklai ir mokytojui. Lietuviškos dainos ar pasakos čia jau nepripildys.

Vokietijoje išgyvenome tremtyje apie penkis, šešis metus. Taip pat buvo išgyventa sveturių lietuvių per pirmąjį pasaulinį karą Rusijoje, Voroneže.

Visur čia lietuviai turėjo lietuviškas mokyklas ir gimnazijas, kur vaikai buvo mokomi lietuviškai. Čia nebuvo nusišundimų, kad vaikai išaukėtų. Buvo dar ir tokių šeimų, kur namuose vaikai su tėvais nekalbėjo lietuviškai arba tėvai nemokėjo gerai lietuviškai, o jų vaikai tuo tarpu lietuviško mokyklai išmoko puikiai lietuviškos kalbos raštu ir žodžiu.

Dabar Vokietijoje liko tik dalis, mažuma lietuvių, suligijant su anais laikais. Ir ta liksi lietuvių mažuma stengiasi visokiais būdais, kaip nors savo vaikus leisti į lietuvišką Vasario 16 d. gimnaziją, nes nenori savo vaikų išaukėti į mokyklą, kur mokoma amerikoniškai. O mes ką darome Amerikoje, nors gyvename čia jau apie dešimtį metų? Kiti mūsų tautiečiai čia yra gimę ir augę. Kokie lietuviškos gimnazijos mes čia dabar leidžiame savo vaikams? Iki šiol dar jokios lietuviškos gimnazijos čia Amerikoje neturime.

Savaime aišku, kaip pasiklošti, taip išmiegosi. Todėl nesuakime, kad dabar tokius rezultatus turime, kad jaunimas nuėjo savais keliais. Jeigu taip dar ilgai lauksime, dar daugiau nuostolių turėsime. Netekime visiškai lietuviškai galvojančio jaunimo, nes jis bus sumaltas į amerikoniškus miltus, kurio atgal į lietuviškumą nesulipdys.

Norėdami išvengti praecies klaidų, neatidėliojant turime pradėti statyti lietuvišką gimnaziją, kur jaunimas būtų mokomas lietuviškai. Tam reikia įsijungti būtinai kiekvienam iš mūsų tautiečių, nežiūrint kur jis gyventų ir kuo jis galėtų padėti pinigais ar darbu. Kiekvieno lietuvių čia yra išdidis ir garbinga pareiga savo kraštui ir lietuviybei gelbėti.

Nėra abejonės, kiekvienas tėvas ar motina numatė leisti savo vaiką į lietuvišką gimnaziją su atvira širdimi ir džiaugsmu pasaukos ne mažiau šimtą dolerių iš anksto statybai, kad tik jų vaikas išliktų lietuviškas. O tokių tėvų ir kitų lietuvių lietuviškai galvojančių patirtų bus šimtai.

Šiai kilniai lietuviybės išlaikymo tvirtovei (gimnazijai) statyti aš taip pat pasižadau džiaugsmu aukoti nemažiau šimto dolerių ir tikiu, kad visi kiti taip pat neatsisakys aukoti ir ją remt savo darbu ir aukos visomis išgalėmis. Tai gyvybinis mūsų reikalas.

Vėliau taip pat Lietuvių Bendruomenė teks pareiga sekti šį lietuvišką mokslo židinį, kad jis atliktų savo paskirtį ir ateičiai, o ne liktų taip, kaip dabar yra — parapiškas mokykla, kur vyrauja anglų kalba.

Nuotraukoj matyti automobilių lentelės, kurias vartos prez. Kennedy ir jo žmona. Dešinėje yra lentelė Kennedy žmonai, o kairėje prez. Kennedy, ant kurios išrašyta jo gimimo metai. (UPI)

CHICAGOS ŽINIOS

KIEK KAS MOKA MOKESČIŲ

Dienraštis "Chicago Daily News" kelia balsą, kad turi būti pertvarkyta mokesčių rinkimo sistema. Dabar būna nemažai išsisukinėjimų ir netikslių, kur vaikai buvo mokomi lietuviškai. Čia nebuvo nusišundimų, kad vaikai išaukėtų. Buvo dar ir tokių šeimų, kur namuose vaikai su tėvais nekalbėjo lietuviškai arba tėvai nemokėjo gerai lietuviškai, o jų vaikai tuo tarpu lietuviško mokyklai išmoko puikiai lietuviškos kalbos raštu ir žodžiu.

KIEKVIENOJ ŠEIMOJ KATALIKŲ LAIKRASTIS

Chicagoje auga skaičius parapijų, kur kiekviena šeima gauna dieceizijos laikraštį "The New World". Paskutiniame to savitrašio numery išspausdinti atvaizdai tų klebonų, kurių parapijos kiekviena šeima gauna tą laikraštį. Jų tarpe yra atvaizdas ir kun. P. Katauskas, klebono Sv. Kazimiero parapijos Chicago Heights. Lietuvių šeimos neturėtų pasilikti be lietuvių katalikų laikraščio, kaip "Draugas", "Laivas", "Laiškai Lietuviams" ir kt.

VETERANAI PRIVALO PRANEŠTI APIE SAVO IPLAUKAS

44,290 Illinois invalidų veteranų ir 29,741 jų šeimos narys privalo nusiųsti savo metinį pranešimą apie savo gaunamas pajamas, kitaip gali būti sustabdyta jiems skiriama pensija. Jei veteranas pats turi metinį pajamų daugiau kaip \$1,800 ar jeigu turi šeimos ir turi pajamų daugiau kaip 3,300 dol., tai pensijos mokėjimas tokiame veteranui bus sustabdytas.

Kongė labai trūksta maisto. Nuo bado miršta šimtai žmonių. Čia matyti kaip vieną berniuką maitina vienuolė Kasai provincijos ligoninėje, kur tūkstančius alkanų pabėgėlių — nuo neramumų perleista ligoninės personalas. (UPI)

MERGAICIŲ UZPULDINĖJIMAS

Chicagoje ketvirtadienį ir penktadienį buvo užpultos dvi 12—13 metų moksleivės ir nukriauštos. Gyventojai tuo labai susirūpinę. Reikšminga, kad tokių užpuldinėjimų padau gėjo paskutiniu metu, kada atsisirado ir daugiau spaudos su panašiu nusikaltimų detalių aprašymu, ir daugiau nepadorių filmų bei programų teatruose.

MIRTIS DEL CIGARETĖS

Leland viešbučio kambaryje, Chicagoje, penktadienį buvo rasti gaisro dūmose sūmonės netekęs Bernard Becker, 47 m. amžiaus; nelaimingasis neatsigavęs mirė. Policija sako, kad gaisras kilo nuo cigaretės užsidegus matrasui.

Fred C. Dalley, 59 m., statybos insulacijos bendrovės prezidentas, ir jo žmona, 55 m., apdegė Chicagoje, savo bute 237 E. Delaware pl. Žmonos net 30 procentų kūno yra apdegę, vyros apdegęs mažiau. Gaisras kilo nuo cigaretės. Nuostolių apie \$3,000.

SVEIKATOS PATAREJAS PER RADIJĄ

Dr. T. R. Van Dellen, daugelio pamėgtas sveikatos patarimų autorius, rašas "Chicago Tribune", nuo sausio 16 d. kasdien, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius nuo 2 v. 55 min. iki 3 v. p. per Chicago WGN radiją duos sveikatos patarimus. Jo ta penkių minučių mediciniškų patarimų programa pavadinta: "Meet Dr. Van Dellen".

DON GIOVANNI OPERA PER RADIJĄ

Metropolitan Operos B-nės statoma "Don Giovanni" opera (Mozarto) sausio 14 d. 1 val. Chicago laiku bus transliuojama WGN radijo programoje. Svarbesniasias roles atliks Cesare Siepi, Eleanor Steber, Lisa Della Casa ir kt.

UNDINĖ IR PALEMONAS BALETE

Nuostabių būdų lietuviškieji vardai — Undinė ir Palemonas yra patekę į Britų Karališkojo Baletu repertuarą. Dabar to baletu programos ištraukos yra rodamos Playhouse teatre (410 S. Michigan) Chicagoje. Rodomi filmai, pagaminti Britų Karališkosios Operos rūmuose, Covent Gardens. "Undinė" rodoma ištisai, taigi ir "The Firebird"; "Gulbių ežeris" — tik ištrauka.

DAR 1,000 NAUJŲ POLICININKŲ

Chicago policijos vadas Wilson šešių mėnesių laikotarpį planuoja priimti 1,000 naujų policininkų. Dabar Chicago policija turi 10,749 tarnautojus.

VETERANAS TAPŲ KUNIGU

Iš Chicago kilę Arthur E. Anderson, II Pasaulinio karo veteranų, tapo cisterių vienuoliu ir neseniai Brazilijoje liko įšventintas kunigu. Vienuliškas jo vardas — tėvas Antanas. Jis yra pirmas amerikietis cisteris, gavęs šventinimus Brazilijoje. Karo metu jis priklausė laivyno amfibiniam daliniui ir tarnavo Atlanto, Karibų ir Viduržemio jūros rektoriuje. Filosofiją išėjo pas cisterius, o teologiją — pas pranciškonus Salvadore.

NEVAŽINĖS ALKOHOLIO APTEMPTYMŲ AKIM

Net 243 asmenys Illinois valstybėje vėl neteko teisės vairuoti automobilį, kadangi jie buvo rasti prie mašinos vairuotojų. Apie tai sausio 4 d. pranešė Illinois Valstybės sekretoriaus įstaiga, spaudai atsiųsdama ir nubaustųjų pavardes.

VARŽYBOSE DALYVAVO 802 MERGAITĖS

De Paul Universiteto patalpose Chicagoje įvyko mergaičių sporto varžybos, kuriose dalyvavo 802 mergaitės iš 34 katalikų aukštesniųjų mokyklų Chicagoje ir apylinkėse. Tarp laimėtojų yra M. Klimaitė.

DVI SESĖS TĄ PAT DIENĄ SUSILAUKĖ DUKTERŲ

Dvi tikros seserys — Jackie Osmanski, 22 m., ir Patricia Mrozek, 26 m., guli tame pačiame kambaryje Sv. Elzbietos Ligoninėje, kur jos tą dieną susilaukė dukterų. Jų abiejų net ir lovos sustatytos greta.

KOMPROMISAS ILLINOIS PARLAMENTE

Illinois Valst. Sekretorius Carpenter susitarė su demokratų išrinktuju atstovu rūmų vadovu Paul Powell, priimdami kompromisinį sprendimą. Carpenter pirmadienį, sausio 9 d. 9 val. ryto šaukia atstovų rūmų posėdį, taigi — tuo pačiu laiku, kaip ji buvo šaukęs ir Powell. Posėdžiui iš pradžių pirmininkaus Powell. Bus perskaitytas jų abiejų komunikatas ir paskiau posėdžiui vadovauti bus pakviestas Carpenter. Tada bus renkamas atstovų rūmų vadovas. Respublikonai nesitiki šių rinkimų laimėti. Nors jie turi vieno balso persvarą, bet kaikiurie jų atstovai serga ir posėdyje negalės dalyvauti. Šis kompromisinis sprendimas atidarė galimybes Kernerui pirmadienį turėti inauguracijos iškilmes.

Lietuvos istorija

Dr. Daugirdaitis-Sruogienė, vadovėlis lietuviškos mokykloms ir tėvams, vaikus su Lietuvo praeitimi norintiems supažindinti namuose. Knyga iliustruota, kietais viršeliais, 204 pusl. Kaina \$3.

DRAUGAS 4545 W. 63rd Street Chicago 29, Illinois

KAS TIK TURI GERĄ SKONI, VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ!

Moderniškiausia lietuvių baldų krautuvė Chicagoje. Prekės be brokų, kainos žemiausios Chicagoje. Išimokėjimai iki 3-ju metų. Europos ir Amerikos žymiausių firmų baldai. Televizijos, šaldytuvai ir visa namams ir ofisams įrengti.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI — FURNITURE CENTER, INC.

Naujas adresas: 3207 So. Halsted St. Victory 2-4226. Krautuvė atidaryta pirmą, ir ketvirtą, 9 v. ryto iki 9 v. vak. Kitomis dienomis nuo 9-6 val. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

Paukščių kūno temperatūra
Žmogaus širdis plaką 72 kartu per minutę. Didelio paukščio pvz. kalakuto — 93 kartus per minutę, o žvirblis — 460 kartų. Jų paukštis mažesnis, juo dažniau plaka širdis.

Taip sudaryta kvėpavimo ir kraujo apytakos sistema paukščių kūnui pateikti daug deguonies ir dėlto paukščio kūne medžiagų apykaita vyksta daug sparčiau, negu kitų gyvulių.

Krupas sušėls žydus

Stambusis Vokietijos pramoninkas Krupas patvirtino, kad jo pažadas paskirti 6 milijonus markių pašalpos tiems, kurie nacių laikuose buvo suvaryti dirbti į jo fabrikus galioja tikėtai žydams.

Jis numato pašalpos aprūpinti 1,200 žydų po maždaug 5,000 markių kiekvienam.

AUKOS UŽ KALENDORIŲ

Už "Draugo" kalendorių atsiuntę šie asmenys:

Br. Brazinskas	\$2.00
J. Labrancas	2.00
Zuzana Petrauskas	2.00
Vincas Solomonas	1.00
Br. Angeleka	1.00
Eugenia Eidenas	1.00
Pranas Ambrazevičius	1.00
K. Seniusas	1.00
Leonas Savickas	1.00
Jurgis Apanavičius	1.00
A. L. Telycenas	1.00
P. Baziliauskas	1.00
Vincas Stanulavicius	1.00
Jonas Stanulis	1.00
St. Siuras	1.00
E. Vaitkunas	1.00
K. Kuodis	1.00
Rev. A. Vainauskas	1.00
Martha Pavinskis	1.00
Izidoras J. Palukas	1.00
Rose Balkus	1.00
Antanas Miselis	1.00

Ačiū spaudos rėmėjams.

"Draugo" Administracija

AUKOS OFSETUI

Feliksas Nakutis	\$1.00
J. Labrancas	1.00
Juozas Toliusis	1.00

Ačiū spaudos bičiuliams.

"Draugo" Administracija

Ar jums tinka pasakėlės?

Ar jūs mėgstat žvėrelius?
Ar jūs norite žinoti,
Kam vėdu per kuprą klius?
Kaip kniaukutis ir kukutis
Pelci pynė vėzeles?
Ko taip juokėsi zukutis?
Varna pupų ar sules?
Kaip senutis stebuklingas
Mergaitukas plaukus aus?
Ir kodėl grafi Marytė
Išvaryta iš dangaus?
K žvėrlukas draugo raino
Nekvietė į vestuves?
Kas Menūli peikė žvaigę,
Kurs Perkūno dukrą ves?

Užsisakykite Sonės Tomarienės knygą "Saulės vestuvės". Ten rasit 14 gražių pasakų, 15 dail. Standikaitės puikių piešinių.

Kaina 2 dol.

DRAUGAS, 4545 W. 63 St. Chicago 29, Ill.

Isigykite 2 leidinius apie liet. sportą:

"Lietuviškas krepšinis", yra 56 puslapių didoko formato leidinys apie krepšinį laisvojo lietuvių, okupuotame krašte ir lietuvių pasaulio šalyse. Leidinyje yra gausu nuotraukų. Jį redagavo — Edvardas Šulaitis. Kaina — 1 dol.

"Lietuvių sporto dešimtmetis š. Amerikoje", kuriame aprašoma lietuvių sportinė veikla nuo 1949 iki 1959 metų. Šis leidinys turi 60 puslapių, gausiai iliustruotas. Leidinio redaktorius-leidėjas Edvardas Šulaitis. Kaina — 1,50 dol.

Sie vieninteliai liet. sporto leidiniai Amerikoje yra gaunami DRAUGO administracijoje, 4545 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.